

Spijbelen

A person wearing a dark hoodie and blue jeans is walking away from the camera on a paved path. The person is holding a phone to their ear. In the background, there are buildings and a clear sky. The word 'Spijbelen' is written in large, white, stylized letters at the top of the image.

Rapport

Het lokaal spijbelbeleid doorgelicht

«Ik verstopte
me op zolder»

VVSG

Marleen De Vry & Stephanie Van de Voorde

mei 2011

Waarheen met het lokaal spijbelbeleid?

Inleiding

Op 1 januari 2008 trad het decreet betreffende het flankerend onderwijsbeleid op lokaal niveau van 30 november 2007 in werking. Het decreet legt de lokale besturen op om inspanningen te leveren om het schoolverzuim van leerplichtige inwoners en van de leerplichtige leerlingen, ingeschreven in de scholen¹ op hun grondgebied tegen te gaan. De Vlaamse overheid verwacht van de lokale besturen dus zowel medewerking aan de jaarlijkse leerplichtcontrole als een lokaal spijbelbeleid voor de scholen in de gemeente. Binnen het Vlaamse Ministerie van Onderwijs & Vorming werd in 2006 al de aanzet gegeven tot een spijbelbeleid. Er kwam een Spijbelteam, dat het Spijbelactieplan uitwerkte. Het spijbelactieplan bestaat uit 12 acties die moeten leiden tot een zo groot mogelijke groep van jongeren die op een optimale wijze deelneemt aan het onderwijs. 'Actie 11: Stedelijk/ gemeentelijk beleid rond de controle van de inschrijvingen en de opvolging van spijbelen' geeft de lokale besturen een plaats in de aanpak van schoolverzuim. Deze actie werd later in het Decreet betreffende het flankerend onderwijsbeleid op lokaal niveau geïmplementeerd, waardoor ze een decretale verplichting werd voor de lokale besturen. Natuurlijk dienen de scholen zelf het aantal dagen afwezigheid van leerlingen in de gaten te houden. Wanneer een leerling 10 halve dagen ongewettigd afwezig is, schakelt de school het Centrum voor Leerlingenbegeleiding (CLB) in. Het CLB moet nagaan waarom de leerling spijbelt en trachten in overleg een oplossing te zoeken. Indien het CLB van oordeel is dat het om 'een zorgwekkend dossier' gaat², stuurt het dit door naar het Agentschap voor Onderwijsdiensten (AgODi). Wanneer een leerling een totaal van 30 halve dagen ongewettigde afwezigheid bereikt, is het de taak van de school om AgODi in te lichten over het spijbelgedrag van die leerling. Een derde actor in het spijbelbeleid is de lokale politie, die in het kader van omzendbrief PLP41 een samenwerkingsprotocol met de scholen dient op te stellen. PLP41 gaat hoofdzakelijk over veiligheid op school, maar werd uitgebreid met de problematiek van schoolverzuim, d.i. het niet voldoen aan de leerplicht. Er kwamen aanspreekpunten voor de scholen bij de lokale politie. Zij staan in voor een betere toegankelijkheid van de lokale politie ten aanzien van problemen op scholen.

Met een online bevraging peilde de VVSG bij de lokale besturen en bij de politiezones naar het beleid dat al dan niet tot stand is gekomen ten aanzien van de lokale spijbelproblematiek. Doel was een beeld te krijgen van de mate van implementatie van Art. 15 van het decreet Lokaal Flankerend Onderwijsbeleid in de Vlaamse gemeenten. In grote lijnen peilde de bevraging naar de verzuimproblematiek in het algemeen, naar de spijbelgegevens waar de lokale besturen en de politie al dan niet over beschikken, en naar het spijbelbeleid van lokaal bestuur en politiezone.

Tussen 23 maart 2011 en 1 mei 2011 werden de antwoorden verzameld. 153 van de 307 Vlaamse steden en gemeenten (50%) en 46 van de 117 politiezones in Vlaanderen (39%) namen deel³. Met hun respons kreeg de VVSG de nodige informatie voor een eerste evaluatie van het lokaal spijbelbeleid en feedback om haar ondersteuning m.b.t. een adequaat lokaal spijbelbeleid verder uit te bouwen. Hiervoor onze oprechte dank.

¹ Art. 15 Lid 2 van het Decreet betreffende het flankerend onderwijsbeleid op lokaal niveau (30 november 2007).

² Aldus het Departement Onderwijs & Vorming (<http://www.ond.vlaanderen.be/leerplicht/actoren/CLB/default.htm>)

³ Dit is de unieke respons per organisatie. VVSG kreeg 158 unieke antwoorden van de gemeenten en 47 van de politiezones. De gemeente Herstappe werd bij Tongeren meegerekend.

Waarheen met het lokaal spijbelbeleid?	2
<i>Inleiding</i>	<i>2</i>
<i>Conclusies en aanbevelingen</i>	<i>4</i>
<i>De respons</i>	<i>6</i>
<i>De antwoorden</i>	<i>11</i>
De respons.....	11
Wie antwoordt?.....	11
Welk onderwijs?	12
Leerplicht- en spijbelproblematiek algemeen.....	13
Aanspreekpunt leerplichtcontrole.....	13
Aanspreekpunt PLP41.....	14
Afspraken in het kader van PLP41	15
Nog geen lokaal gedragen antipestbeleid	17
Engagement t.a.v. de spijbelproblematiek	19
Rol van het LOP.....	22
Spijbelproblematiek in beeld – spijbelgegevens.....	24
Spijbelcijfers in BaO en SO.....	24
Welke gegevens?	24
Van wie krijgen deze besturen en politiezones hun gegevens?	24
Spijbelbeleid	28
Overleg over spijbelen	28
Afspraken over spijbelen	32
Welke afspraken worden gemaakt?.....	32
Maatregelen en acties	36
Verduidelijking van de acties van de gemeenten (goede praktijk).....	37
Verduidelijking van de acties van de politiezones	38
Specifieke doelgroepen	40
Reflectie spijbelbeleid – Gemeenten & Politiezones – “Werk van lange adem” – ook werk voor de school zelf	44
Rol VVSG.....	46
<i>BIJLAGE: Toelichting bij afspraken, acties en goede praktijk.....</i>	<i>47</i>
Verduidelijking afspraken met partners – Gemeenten.....	47
Verduidelijking afspraken met partners – Politiezones	54
Verduidelijking acties – Gemeenten	57
Verduidelijking acties – Politiezones.....	61
Reflectie Spijbelbeleid – Gemeenten	63
Reflectie Spijbelaanpak – Politiezones.....	66

Conclusies en aanbevelingen

Wat leert de(ze) online bevraging bij de lokale besturen en politiezones, over het spijbelbeleid te velde? Wat is gerealiseerd? Wat zijn de knelpunten? We zetten de tien belangrijkste vaststellingen en aanbevelingen voor u op een rijtje.

1. Vaste gemeentelijke aanspreekpunten voor leerplichtcontrole zijn er (50% tot 60%), maar lang niet overal. Leerplichtcontrole is een eerste actie binnen het Vlaams onderwijsbeleid bij de aanpak van schoolverzuim. Wie de ambitie heeft om schoolverzuim aan te pakken, dient een detectiesysteem op te zetten voor risicokinderen en –jongeren. Daarbij horen een aanspreekpunt en een procedure. Deze volstaan in de vele gemeenten die jarenlang nauwelijks een dossier op te lossen krijgen. Wijzigt de situatie, dan is het kader voor verdere stappen aanwezig.
2. Omzendbrief PLP41 leidde in 98% van de politiezones tot een aanspreekpunt voor scholen. Afsprakennota's over veiligheid (62%), agressie en overlast (68%), steamen en wangedrag (53%) en spijbelen (90%) zagen het licht. Mandatarissen, gemeenten en zelfs scholen blijken daarvan echter onvoldoende op de hoogte. Tijd voor meer communicatie en een betere afstemming! Eventueel ook voor een gemeentelijk contactpersoon, bij voorkeur dezelfde als het aanspreekpunt voor leerplichtcontrole.
3. Een antipestbeleid is nog voor ca. 85% een zaak van individuele scholen. Is hier niet een rol weggelegd voor het gemeentelijk preventiebeleid? Ligt hier niet een uitgelezen kans om constructief samen te werken met alle scholen?
4. Twee op drie gemeenten (66%) met enkel BaO geven aan dat de spijbelproblematiek bij hen onbestaande is. Risicokinderen en –ouders worden door de school begeleid en krijgen extra zorg. Deze besturen hebben uiteraard een punt. Naar interventie toe is er bij hen wellicht inderdaad geen vraag. Blijft toch de beperkte taak om de situatie op te volgen en om eventueel samen met de scholen preventieve acties te ondernemen.
5. Waar spijbelen een realiteit en een probleem is, is dataverzameling een niet te ontkomen klus. Zonder gegevens immers geen doelgericht beleid. Het betreft hier een eenvormige meldingsprocedure met relatief weinig extra werk voor de scholen als het gaat om melding vanaf 30 halve dagen ongewettigde afwezigheid. Scholen doen deze melding immers ook aan AgODi. Kortere op de bal willen spelen, d.i. met meldingen vanaf 10 halve dagen, getuigt van ambitie en bestuurskracht. Dit kan mits voldoende draagvlak bij scholen en CLB's of indien de Vlaamse overheid maatregelen ter zake neemt. Wie op 10 halve dagen registreert, dient ook over voldoende capaciteit te beschikken om met meer jongeren aan de slag te gaan. Aandachtspunt is verder nog de taakverdeling tussen gemeente en politiezone en de vraag in hoeverre persoonsgegevens (d.i. dossiers) dan wel cijfers worden gecommuniceerd. Respondenten geven tevens aan dat de samenwerking met de CLB's soms moeizaam verloopt.
6. Acties worden bij voorkeur gekaderd in een beleidscontinuüm met sensibilisering, preventie, actie en sanctie. Een aantal centrumsteden – waaronder Antwerpen en Turnhout – ontwikkelden hiertoe in nauwe samenwerking met politie en parket een inspirerend “stroomschema” dat hoofdzakelijk op hulpverlening en herstel is gericht, maar ook tot sanctie met eventuele GAS-boete kan leiden.
7. Specifieke doelgroepen vereisen een specifieke aanpak. Roma, jonge asielzoekers, anderstalige nieuwkomers e.a. blijven vaak in de kou staan, deels wegens de complexiteit van hun probleem, deels wegens de blinde vlek voor hun situatie. Vaak zijn het LOP's die hun situatie als eerste aanklaarten.
8. Verscheidene respondenten stelden de vraag naar uniformiteit in de aanpak van politiezones. Sommige PZ's starten een interventie na 10 halve dagen, andere na 30. Bij sommige is de interventie overwegend repressief getint, andere verwijzen sneller door naar hulpverlening of time-out. Vraag is of uniformiteit dient te worden opgelegd of eerder tot stand komt via regionale consensus en akkoorden over de inzet van middelen en mensen.

9. Bij een integraal beleid kan het pedagogisch beleid van de scholen zelf uiteindelijk niet buiten beeld blijven. Ondersteunend werken met leraren en klasgroepen, een respectvol en open schoolklimaat, een uitnodigende i.p.v. repressieve opstelling, herstelgericht werken, ... vragen inzet maar zijn effectief. Een school die in een dergelijke context actie onderneemt voor tijdige aanwezigheid, haalt op korte tijd tot 30% minder spijbelaars. Fantasie? CDO-Noord in Antwerpen toont dat het kan. Ook LOP's kunnen een sterke partner zijn waar het aankomt op nauw samenwerken met scholen.
10. Spijbelen duurzaam aanpakken is werk van lange adem, zo menen respondenten, een werk van justitie én onderwijs. Spijbelen is zonder twijfel een overtreding van de wet op de leerplicht. Spijbelen is echter vooral zorgwekkend als indicator van schools falen en ongekwalificeerde uitstroom, van kansenongelijkheid. Een duurzame aanpak werkt op beide sporen tegelijk maar vraagt inzet en middelen. Tot slot een doordenker van het Steunpunt Leerrecht- en leerplichtbegeleiding : "Waar een recht wordt aangeboden dat moet worden "opgelegd", klopt er iets niet."

De respons

Onderstaande tabel biedt een beeld van de unieke respons per provincie. In Antwerpen en West-Vlaanderen antwoordden ruim de helft van de lokale besturen, in Limburg meer dan 60%. Alle respondenten hebben scholen voor basisonderwijs op hun grondgebied, 63,4% heeft ook scholen voor secundair onderwijs.

Verscheidene gemeenten met enkel basisonderwijs lieten weten dat spijbelen naar hun oordeel een probleem is van het secundair onderwijs. Om na te gaan of gemeenten met secundair onderwijs inderdaad een hogere betrokkenheid hebben bij het spijbelbeleid, vergelijken we dan ook de globale respons van alle besturen met die van besturen met secundair onderwijs. Behalve in de provincie Vlaams-Brabant, waar er net evenveel gemeenten met secundair onderwijs als gemeenten zonder secundair onderwijs geantwoord hebben, is dat overal het geval. In Limburg en West-Vlaanderen komt zelfs 70% of meer van de respons uit gemeenten met secundair onderwijs.

Respons van de gemeenten per provincie	Aantal gemeenten	Aantal geantwoord	Respons %	Respondenten met SO	Respons %
Antwerpen	70	37 ⁴	53%	23	62%
Vlaams-Brabant	65	26	40%	13	50%
Limburg	43	27	62%	20	74%
Oost-Vlaanderen	65	30	46%	18	60%
West-Vlaanderen	64	33	52%	23	70%
Totaal	307	153	50%	97	63%

In totaal hebben 52% van de gemeenten met voltijds gewoon secundair onderwijs gereageerd.

Respons van de gemeenten met secundair onderwijs per provincie	Aantal gemeenten met SO in de provincie	Aantal gemeenten die geantwoord hebben	Respons %
Antwerpen	43	23	53%
Vlaams-Brabant	33	13	39%
Limburg	31	20	65%
Oost-Vlaanderen	38	18	47%
West-Vlaanderen	40	23	58%
Totaal	185	97	52%

Er zijn echter ook gemeenten met enkel deeltijds beroeps secundair onderwijs of buitengewoon secundair onderwijs op hun grondgebied. Het valt op dat die gemeenten vaak van mening zijn dat er geen scholen voor secundair onderwijs op hun grondgebied aanwezig zijn. Verrassend omdat juist leerlingen uit BUSO- en DBSO-scholen vaak spijbelgevoeliger zijn dan leerlingen uit het voltijds gewoon secundair onderwijs.

⁴ De stad Antwerpen met haar districten is 1 gemeente.

Is er een evenwichtige spreiding in de respons tussen de verschillende besturen naargelang hun typologie (VRIND-indeling)?

Bijgevoegd kaartje en tabel vertellen het u.



Kaart 1: Deze kaart toont aan van welke gemeenten er respons verkregen werd. Die respons kan zowel van de gemeenten als van de politiezones afkomstig zijn.

Elke kleur staat voor een type in de VRIND-indeling.

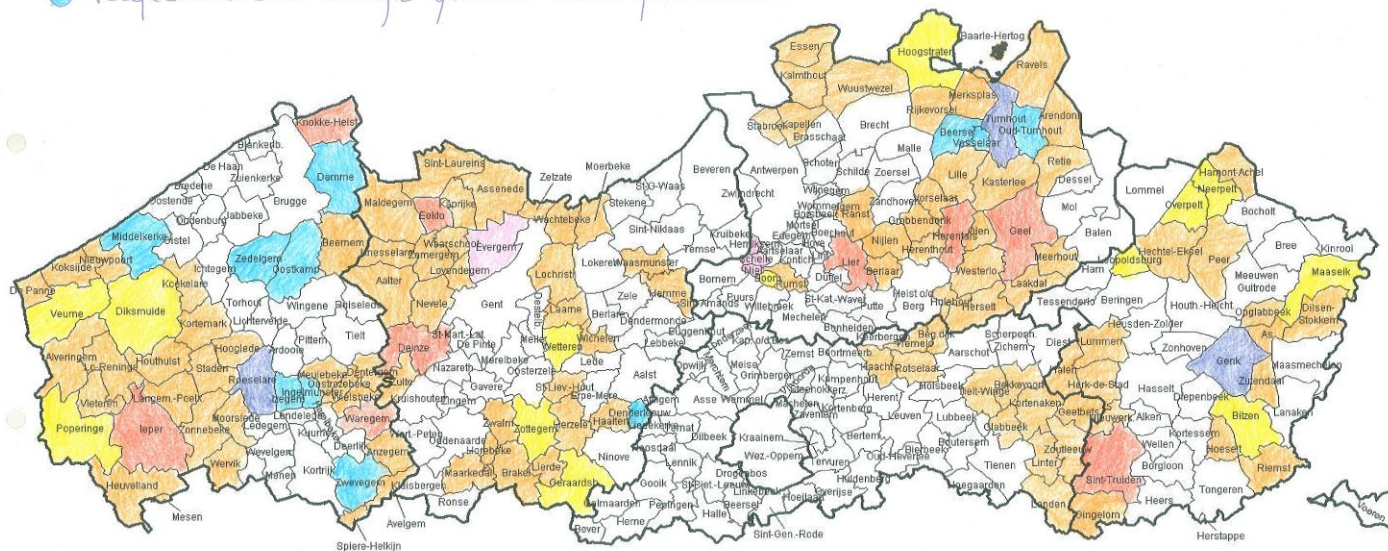
Deze kaart bevestigt de hoge respons uit West-Vlaanderen en Limburg. Het in kaart brengen van de politiezones heeft ook een positief effect voor de provincie Antwerpen. Er hebben relatief veel Antwerpse politiezones, met deelgemeenten die zelf (als gemeente) niet antwoorden, geantwoord.

De provincies Oost-Vlaanderen en vooral Vlaams-Brabant scoren minder goed.

(De indeling volgens de VRIND-typologie gebeurde aan de hand van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen)

Kaart 2: De deelgemeenten van de politiezones die antwoordden volgens de VRIND-typologie.

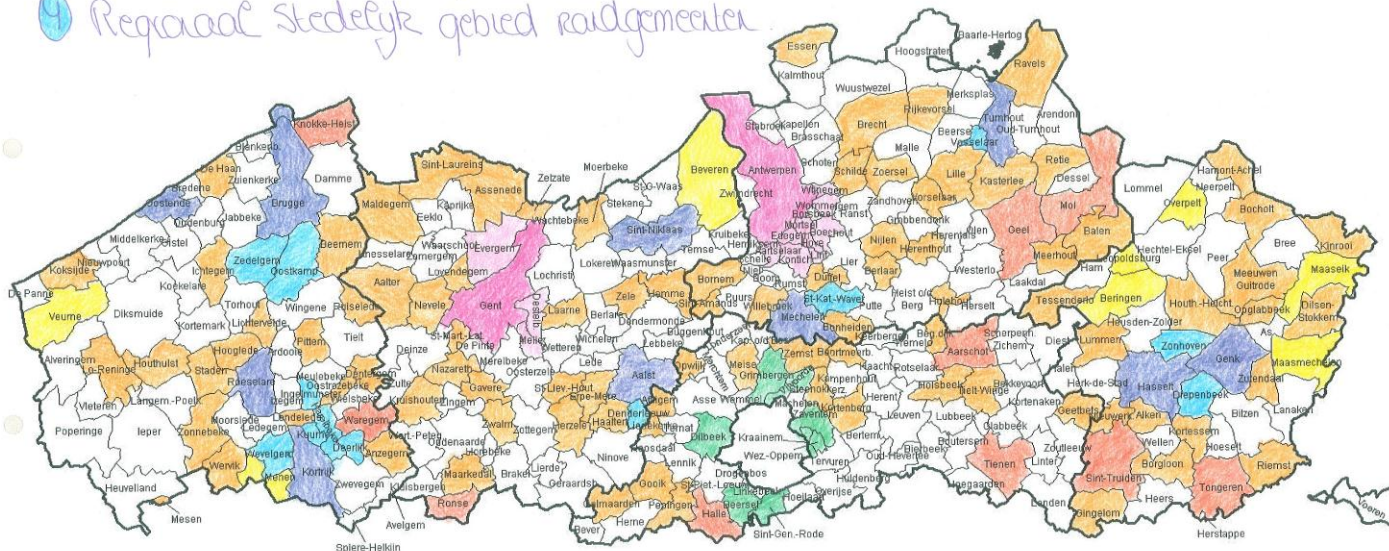
- 1 Grootstedelijk gebied centrumgemeenten.
- 2 Grootstedelijk gebied randgemeenten.
- 3 Regionaalstedelijk gebied centrumgemeenten.
- 4 Regionaal stedelijk gebied randgemeenten.



- 5 Vlaams Strategisch gebied rond Brussel.
- 6 Structuurraadbestemd kleinstedelijk gebied.
- 7 Kleinstedelijk gebied provinciaal niveau.
- 8 Buitengebied.

Kaart 3: De gemeenten die antwoadden volgens de VRIND-typologie

- 1 Grootstedelyk gebied centrumgemeenten
- 2 Grootstedelyk gebied raadgemeenten
- 3 Regionaalstedelyk gebied centrumgemeenten
- 4 Regionaal stedelyk gebied raadgemeenten



- 5 Vlaams strategisch gebied raad Brussel
- 6 Standaardondersteund kleinstedelyk gebied
- 7 Kleinstedelyk gebied provinciaal niveau
- 8 Duitse gebied

Typologie	VRIND 2010		Aantal antwoorden (bevolking)			Antwoordpercentage (bevolking)		
	Aantal	Percentage	< 15000 <i>Klein</i>	15000 < N < 40000 <i>Middelgroot</i>	> 40000 <i>Groot</i>	< 15000 <i>Klein</i>	15000 < N < 40000 <i>Middelgroot</i>	> 40000 <i>Groot</i>
<i>Grootstedelijk gebied centrumgemeenten</i>	2	100%			2			100%
<i>Grootstedelijk gebied randgemeenten</i>	12	63%	7	5		58%	71%	
<i>Regionaal stedelijk gebied centrumgemeenten</i>	10	91%			10			91%
<i>Regionaal stedelijk gebied randgemeenten</i>	12	60%	4	8		57%	62%	
<i>Vlaams strategisch gebied rond Brussel</i>	8	53%	2	4	2	40%	57%	100%
<i>Structuurondersteunend kleinstedelijk gebied</i>	10	50%		9	1		50%	50%
<i>Kleinstedelijk gebied provinciaal niveau</i>	9	36%	2	5	2	100%	25%	67%
<i>Buitengebied</i>	90	46%	62	28		45%	49%	
Totaal	153	50%	77	59	17	47%	48%	85%

Bij de centrumsteden en –gemeenten beantwoordden 12/13 de bevraging. Zij zijn oververtegenwoordigd qua frequentie, maar niet procentueel. Ondanks hun hoog inwoneraantal, vertegenwoordigen zij samen maar 12/158 van de antwoorden. Bij de gemeenten met meer dan 40.000 inwoners antwoordden 17 besturen, waaronder Sint-Truiden, met 40.206 inwoners de enige structuurondersteunende gemeente in deze categorie, en Beringen (43.363) en Beveren (46.574), de enige kleinstedelijke centra op provinciaal niveau van deze grootte. Tenslotte tellen ook de ‘Vlaamse strategische gebieden rond Brussel’, Vilvoorde en Dilbeek, meer dan 40000 inwoners. Ondanks de bijdrage van Beringen en Beveren halen de kleinstedelijke provinciale centra de 50% respons niet. Er zijn echter een vrij groot aantal kleinstedelijke gebieden op provinciaal niveau die enkel via de politiezone antwoordden, en dus niet in de responspercentages voorkomen. Dit zijn onder andere, de regionale onderwijskernen Poperinge, Diksmuide, Geraardsbergen, Zottegem, Wetteren, Hoogstraten, Neerpelt en Bilzen. De antwoorden van de politiezone gelden echter niet zonder meer voor deze gemeenten zelf door de aanwezigheid van andere deelgemeenten binnen de politiezone. Hetzelfde geldt voor de structuurondersteunende kleinstedelijke gebieden (al halen zij wel de 50% respons). Steden zoals Ieper, Deinze, Eeklo, Lier en Herentals antwoordden ook vanuit de politiezone, waardoor het mee in rekening brengen van hun antwoorden als gemeentelijke respons tot een vertekening van de resultaten zou kunnen leiden. De buitengebieden blijven net als de kleinstedelijke provinciale gebieden onder de 50% respons. Het gaat hier vaak om gemeenten zonder secundair onderwijs, of waar er slechts in geringe mate secundair onderwijs aanwezig is. Tenslotte valt het op dat er uit sommige regio’s weinig tot geen respons kwam van politiezone en/of gemeente. De grootste blinde vlek is de regio Leuven. Met enig voorbehoud menen we toch te kunnen stellen dat er voldoende verschillende typen besturen in voldoende hoge mate hebben gerespondeerd om een betrouwbaar beeld op te leveren van de ‘spijbelbeleid-realiteit’ in Vlaanderen.

De antwoorden

De respons⁵

Wie antwoordt?

Net als in de VVSG-bevraging over het flankerend onderwijsbeleid van twee jaar geleden, antwoordde in bijna een kwart van de gemeenten de secretaris zelf op de bevraging. Minder diensthoofden onderwijs vulden de bevraging in: tussen 15% en 19% nu i.t.t. 30% twee jaar geleden. Daar staan meer coördinatoren flankerend beleid tegenover: 10% tot 15% i.p.v. 8% voordien. Het aantal aangesproken schooldirecteurs schommelt nog steeds tussen 6% en 10%. Bij de politiezones komt 70% van de antwoorden van gemandateerden voor de spijbelproblematiek. Conclusie: de lokale besturen stelden op twee jaar tijd meer mensen aan voor het netoverschrijdend, flankerend onderwijsbeleid. De politiezones zorgden in dezelfde periode massaal voor aanspreekpunten voor de scholen. Vraag is of en hoe de inzet van deze mensen zijn weerslag heeft op het beleid.

⁵ Opmerking: Voor deze analyse werd met alle antwoorden rekening gehouden. Dus niet enkel met de unieke antwoorden per gemeente of politiekezone, maar met de totale respons van de bevraging. Dit omdat de gemeenten of politiekezones meerdere antwoorden verstuurd vanuit verschillende functies. Door deze verschillende invalshoeken zijn er verschillende antwoorden en opmerkingen mogelijk. Op die manier gaat er zeker geen kostbare informatie verloren. Er zijn 3 Antwerpse en 2 Vlaams-Brabantse gemeenten die 2 keer antwoordden, waarvan 1 gemeente met SO. Er is ook 1 Oost-Vlaamse politiekezone die 2 keer antwoordde. Voor de antwoorden van de gemeenten werd er geen rekening gehouden met deelgemeenten van de politiekezones die antwoordden.

ANTWOORDMOGELIJKHEDEN	ALLE GEMEENTEN		GEMEENTEN MET SO		ALLE POLITIEZONES	
Wat is uw functie?	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage
Gemeentesecretaris	36	22,8	17	17,5	0	0,0
Coördinator flankerend beleid	17	10,8	15	15,5	0	0,0
Diensthofd onderwijs	25	15,8	18	18,6	0	0,0
Diensthofd welzijn	3	1,9	2	2,1	0	0,0
Cultuurcoördinator	2	1,3	2	2,1	0	0,0
Diensthofd jeugd	8	5,1	6	6,2	0	0,0
Administratief medewerker/ Stafmedewerker	22	13,9	13	13,4	0	0,0
Politieke functie (burgemeester, schepen)	5	3,2	1	1,0	0	0,0
Onderwijsinstelling	17	10,8	6	6,2	0	0,0
Diensthofd, coördinator 'Andere'	13	8,2	10	10,3	0	0,0
Preventieambtenaar	5	3,2	5	5,2	0	0,0
Jeugdconsulent	2	1,3	0	0,0	0	0,0
Integratieambtenaar	1	,6	1	1,0	0	0,0
Welzijnsambtenaar	1	,6	1	1,0	0	0,0
Communicatieambtenaar	1	,6	0	0,0	0	0,0
Aanspreekpunt PLP41	0	0,0	0	0,0	33	70,2
Secretaris Politiezone	0	0,0	0	0,0	3	6,4
Andere functie binnen de politie	0	0,0	0	0,0	11	23,4
Total	158	100,0	97	100,0	47	100,0

Welk onderwijs?

Zoals gezegd is er bij 61,4% van de respondenten secundair onderwijs aanwezig op het grondgebied. Bij de politiezones gaat het zelfs om ruim 95%.

Zijn er in de gemeente scholen voor basisonderwijs?	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage
Ja, er zijn in de gemeente scholen voor basisonderwijs	158	100,0	97	100,0	47	100,0

Zijn er in de gemeente scholen voor secundair onderwijs?	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage
Neen/ Geen Antwoord	61	38,6	0	0,0	2 ⁶	4,3
Ja, er zijn in de gemeente scholen voor secundair onderwijs	97	61,4	97	100,0	45	95,7
Total	158	100,0	97	100,0	47	100,0

Leerplicht- en spijbelproblematiek algemeen

Aanspreekpunt leerplichtcontrole

Anno 2011 blijken een kleine helft van de gemeenten – waar er SO is bijna 60% – een vast gemeentelijk aanspreekpunt te hebben voor de dossiers ‘leerplichtcontrole’ die het ministerie van onderwijs en vorming elk jaar kan doorsturen. ‘Kan’, omdat toch 10% van de gemeenten, in gemeenten met secundair onderwijs 5%, melden dat ze de laatste jaren geen leerplichtdossiers hebben toegestuurd gekregen.

Deze dossiers worden vooral ter harte genomen door diverse diensthoofden (10% onderwijs, 22% andere diensthoofden of medewerkers) en door politiemensen (14,4%). De stad Antwerpen heeft als enige in Vlaanderen een heuse leerplicht- en spijbelambtenaar in dienst. ‘t Steunpunt Leerrecht- & Leerplichtbegeleiding is het Gentse alternatief⁷.

⁶ De antwoorden werden steekproefsgewijs gecontroleerd. Deze controle toonde aan dat in één van de twee politiezones wel secundair onderwijs op het grondgebied onderricht wordt. Dit antwoord is vanuit een andere deelgemeente van de politiezone afkomstig.

⁷ Zij werden in de categorie ‘Diensthoofd/ Coördinator Dienst Onderwijs’ geplaatst.

Heeft de gemeente een vast aanspreekpunt voor de dossiers 'leerplichtcontrole'?	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage
Neen	23	14,6	9	9,3	6	12,8
Ja	77	48,7	56	57,7	23	48,9
De gemeente kreeg de laatste jaren geen leerplichtdossiers voor controle toegestuurd	15	9,5	5	5,2	1	2,1
Weet Niet	34	21,5	22	22,7	15	31,9
Geen Antwoord	9	5,7	5	5,2	2	4,3
Total	158	100,0	97	100,0	47	100,0

Wat is de functie van het vast aanspreekpunt voor de dossiers 'leerplichtcontrole'?	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage
Er is geen vast aanspreekpunt 'leerplichtdossiers'/ Geen Antwoord	83	52,5	43	44,3
Medewerker Dienst Onderwijs	15	9,5	11	11,3
Medewerker Dienst 'Andere'	19	12,0	10	10,3
Diensthofd / Coördinator Dienst Onderwijs	6	3,8	6	6,2
Diensthofd / Coördinator Dienst 'Andere'	16	10,1	11	11,3
Politiefunctie	15	9,5	14	14,4
CLB	3	1,9	1	1,0
Spijbelambtenaar	1	,6	1	1,0
Total	158	100,0	97	100,0

Aanspreekpunt PLP41

In zo goed als alle politiezones (98%) blijkt een aanspreekpunt PLP41 te zijn aangesteld, maar slechts 30% tot 40% van de gemeentelijke respondenten weet wie het aanspreekpunt is. Kunnen we spreken van gebrekkige communicatie? Want het bestaan van een aanspreekpunt wordt ook niet ontkend door de gemeenten. 50% van de gemeenten met secundair onderwijs, en 62% van alle gemeenten weet niet of er een aanspreekpunt PLP41 is.

Is er binnen de politiezone een aanspreekpunt PLP41?	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage
Neen, er is geen aanspreekpunt PLP41 binnen de politiezone	6	3,8	4	4,1	1	2,1
Ja, er is binnen de politiezone een aanspreekpunt PLP41	44	27,8	39	40,2	46	97,9
Weet niet of er binnen de politiezone een aanspreekpunt PLP41 is	98	62,0	48	49,5	0	0,0
Geen antwoord	10	6,3	6	6,2	0	0,0
Total	158	100,0	97	100,0	47	100,0

Afspraken in het kader van PLP41

Met de afspraken tussen de politie(zones) en de lokale scholen in het kader van PLP41 is er iets merkwaardigs aan de hand. Afspraken m.b.t. veiligheid, agressie, overlast, wangedrag en spijbelen blijken in groten getale gemaakt. De cijfers variëren van 53% voor steaming en wangedrag buiten de school, 62% voor veiligheid van leerlingen en personeel op school, 68% voor agressie en overlast binnen de schoolmuren tot 90% voor spijbelen. Bijna 94% van de respondenten van politiezones melden dat ze op de hoogte zijn. Bij de schooldirecties die de bevraging beantwoordden meldt evenwel minder dan 25% dat ze weet hebben van afspraken over spijbelen, en iets meer dan 8% dat er afspraken zijn over veiligheid. Bij de diensthoofden onderwijs is 88% niet op de hoogte, 15% heeft enkel weet van afspraken over veiligheid, 12% is wel op de hoogte. Bij de coördinatoren flankerend beleid rapporteert een kleine helft dat er diverse afspraken zijn en bijna 60% dat er afspraken zijn over spijbelen. De 4 onderwijsschepenen die de bevraging beantwoordden blijken geen van allen op de hoogte te zijn van afspraken.

Kijken we naar de totale score, dan zien we dat gemeenten met secundair onderwijs door de band iets beter op de hoogte zijn dan andere gemeenten. Maar ook dan hebben slechts 20% (28% voor spijbelen) weet van afspraken in het kader van PLP41.

Doen gemeenten, scholen en politiezones mogelijk ieder hun ding en is de onderlinge communicatie voor verbetering vatbaar?

Zijn er met de lokale scholen, in het kader van PLP41, afspraken gemaakt over veiligheid op school?	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage
Neen, er werden geen afspraken gemaakt / Geen Antwoord	132	83,5	77	79,4	18	38,3
Ja, er werden met de lokale scholen afspraken gemaakt over veiligheid op school	26	16,5	20	20,6	29	61,7
Total	158	100,0	97	100,0	47	100,0

Zijn er met de lokale scholen, in het kader van PLP41, afspraken gemaakt over agressie en overlast op school?	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage
Neen, er werden geen afspraken gemaakt/ Geen Antwoord	137	86,7	77	79,4	15	31,9
Ja, er werden met de lokale scholen afspraken gemaakt over agressie en overlast op school	21	13,3	20	20,6	32	68,1
Total	158	100,0	97	100,0	47	100,0

Zijn er met de lokale scholen, in het kader van PLP41, afspraken gemaakt over steamen en ander wangedrag buiten de school?	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage
Neen, er werden geen afspraken gemaakt / Geen Antwoord	141	89,2	81	83,5	22	46,8
Ja, er werden met de lokale scholen afspraken gemaakt over steamen en ander wangedrag buiten de school	17	10,8	16	16,5	25	53,2
Total	158	100,0	97	100,0	47	100,0

Zijn er met de lokale scholen, in het kader van PLP41, afspraken gemaakt over spijbelen?	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage
Neen, er werden geen afspraken gemaakt / Geen Antwoord	129	81,6	70	72,2	5	10,6
Ja, er werden met de lokale scholen afspraken gemaakt over spijbelen	29	18,4	27	27,8	42	89,4
Total	158	100,0	97	100,0	47	100,0

Weet u of er afspraken gemaakt werden in het kader van PLP41 met de lokale scholen?	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage
Ik weet of er al dan niet afspraken gemaakt werden met de lokale scholen	62	39,2	44	45,4	44	93,6
Neen, ik weet niet of er afspraken gemaakt zijn met de lokale scholen	96	60,8	53	54,6	3	6,4
Total	158	100,0	97	100,0	47	100,0

Nog geen lokaal gedragen antipestbeleid

In principe komt een antipestbeleid het welbevinden van leerlingen op school ten goede en zou het een vorm van preventie van spijbelen en schooluitval kunnen zijn. Rond pesten is dan ook heel wat te doen. Vraag is of een gedegen antipestbeleid een zaak is van individuele scholen of dat er afspraken over worden gemaakt met de lokale politie of met het lokaal bestuur?

Bitter weinig, zo blijkt. Voor het basisonderwijs gaat het toch nog om 13% (gemeld door de PZ) tot 15% (gemeld door de gemeenten). Het secundair onderwijs blijft steken op 8% (cijfers gemeenten) tot 19% (cijfers politiezones). De politiezones zijn met 80% veruit het best op de hoogte van het al dan niet bestaan van een antipestbeleid. Gemeenten zijn veelal niet (66%) op de hoogte.

Zijn er met de lokale basisscholen afspraken gemaakt over een antipestbeleid?	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage
Neen, er werden geen afspraken gemaakt met de lokale basisscholen / Geen Antwoord	135	85,4	88	90,7	41	87,2
Ja, er werden afspraken over een antipestbeleid gemaakt met de lokale basisscholen	23	14,6	9	9,3	6	12,8
Total	158	100,0	97	100,0	47	100,0

Zijn er met de lokale secundaire scholen afspraken gemaakt over een antipestbeleid?	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage
Neen, er werden geen afspraken gemaakt met de lokale secundaire scholen / Geen Antwoord	149	94,3	89	91,8	38	80,9
Ja, er werden met de lokale secundaire scholen afspraken gemaakt over een antipestbeleid	9	5,7	8	8,2	9	19,1
Total	158	100,0	97	100,0	47	100,0

Weet u of er met de lokale scholen afspraken gemaakt werden over een antipestbeleid?	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage
Ik weet of er al dan niet afspraken met de lokale scholen gemaakt werden over een antipestbeleid / Geen Antwoord	104	65,8	60	61,9	38	80,9
Neen, ik weet niet of er met de lokale scholen afspraken over een antipestbeleid gemaakt werden	54	34,2	37	38,1	9	19,1
Total	158	100,0	97	100,0	47	100,0

Werden er met de lokale scholen afspraken gemaakt over een antipestbeleid?	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage
Ja, er werden met de lokale scholen afspraken gemaakt over een antipestbeleid / Geen	92	58,2	55	56,7	20	42,6
Antwoord						
Neen, er werden met de lokale scholen geen afspraken gemaakt over een antipestbeleid	66	41,8	42	43,3	27	57,4
Total	158	100,0	97	100,0	47	100,0

Engagement t.a.v. de spijbelproblematiek

De politiezones geven te kennen dat er in de grote meerderheid van de lokale besturen (68%) een verantwoordelijke is voor het spijbelbeleid. 10% zou geen verantwoordelijke hebben.

De gemeenten schetsen een heel ander beeld: in 60% van gemeenten met SO (66% gemeenten met enkel BaO) zou niemand belast zijn met de spijbelproblematiek. Tussen 18% (alleen BaO) en 24% meldt wel een verantwoordelijke. Voor de acties die worden ondernomen duiken dezelfde cijfers op: 84% van de politiezones meldt dat actie wordt ondernomen tegenover 22% tot 30% van de gemeenten.

De verklaring voor deze discrepantie ligt mogelijk in de bedenking die keer op keer wordt geuit dat er “onvoldoende reden is tot actie; de problematiek is quasi onbestaande; de scholen kunnen dit zelf aan”, of “het gaat hier om jonge kinderen”. 60% van de respondenten bij de gemeenten blijkt inderdaad geen reden te zien voor actie. Bij de besturen met secundair onderwijs is de score 44%. Bij de politiezones is slechts 15% van oordeel dat actie niet nodig is. Het spreekt voor zich dat wie – al dan niet terecht - geen probleem ervaart en geen reden tot actie ziet wellicht weinig engagement vertoont en weinig inspanning zal ondernemen om de situatie op te volgen c.q. te laten opvolgen.

Wie volgt bij de steden en gemeenten de spijbelproblematiek op? 25 respondenten lieten het ons weten. Het gaat om:

- Een spijbelambtenaar (Antwerpen) (1)
- De coördinatrice 't Steunpunt Leerrecht- & Leerplichtbegeleiding (Gent) (1)
- Coördinator flankerend onderwijsbeleid (3)
- Dienst Onderwijs (met o.a. de Werkgroep Spijbelen) (6)
- Dienst Burgerzaken / Dienst Jeugd / Dienst Welzijn (4)
- Schooldirecties / CLB (3)
- Preventieambtenaren (4)
- Politie-inspecteurs (2)

- PISAD (1)

Vraag is vervolgens welke 'actie' politiezones en besturen ondernemen of wensen te ondernemen. 8,5% van de politiezones verduidelijkt dat ze hiervoor samenwerken met het parket, 6,4% met de scholen; 4% sluit zich aan bij acties van de gemeenten. 5% van de gemeenten verwijst voor acties naar de lokale politie. 7% geeft verduidelijking: over de procedure bij politie en gemeente of de reden waarom vooralsnog geen actie is ondernomen. Verduidelijking over de inhoud van afspraken en acties is in volgende vragen aan de orde.

Enkele reacties in verband met de afspraken en acties:

- *De politie werk met spijbelcontracten. (3)*
- *De protocolovereenkomst beperkt zich tot PLP41.*
- *Er bestaat een spijbelactieplan maar dit is niet ondertekend door de parketmagistraat. Vandaar dat dit actieplan niet kan worden toegepast.*
- *De afspraken liggen vast in het convenant veilige schoolomgeving – spijbelgedrag – gehantekend door de betrokken partijen op 6 september 2010.*
- *Dit gebeurt via de onderwijsraad.*
- *Een time-out-project.*
- *Wij ondernemen actie op vraag.*
- *De dienst onderwijs is onlangs opgestart, actie zal ondernomen worden vanaf 2012.*
- *Wij hebben op de jeugddienst een tweede persoon die bezig is met jeugdwelzijnswerk. Deze persoon is in principe aanspreekpunt rond allerlei thema's zoals dit thema. Maar heel expliciet rond pesten of spijbelen werd nog geen echt beleid ontwikkeld.*
- *Wie dient dit op te nemen? FLOB, dienst preventie, politie?*
- *Er is geen vraag vanwege de scholen.*

In ieder geval staat of valt de aanpak van om het even welke problematiek met het in kaart brengen van de aard en omvang van het probleem, waarna nagedacht wordt over oorzaken, preventie en aanpak. Waar er onduidelijkheid bestaat over de reële aard en omvang van de spijbelproblematiek, is een adequate aanpak niet mogelijk. Eerste opdracht is dan ook om te komen tot een eenvormige procedure van gegevensverzameling, bij voorkeur aansluitend op de meldingsprocedure. Vraag is dus wie over de nodige gegevens beschikt en hoe het staat met de uitwisseling ervan. Naast de scholen en CLB's komt hierbij ook het LOP in beeld.

Is er binnen het bestuur een persoon die zich bezig houdt met de spijbelproblematiek?	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage
Neen, er is binnen het bestuur niemand die zich bezig houdt met de spijbelproblematiek	104	65,8	58	59,8	5	10,6
Ja, er is binnen het bestuur iemand die zich bezig houdt met de spijbelproblematiek	28	17,7	23	23,7	32	68,1
Ik weet niet of er binnen het bestuur iemand is die zich bezig houdt met de spijbelproblematiek	15	9,5	10	10,3	10	21,3
Geen Antwoord	11	7,0	6	6,2	0	0,0
Total	158	100,0	97	100,0	47	100,0

Onderneemt het bestuur actie met betrekking tot de aanpak van het spijbelgedrag?	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage
Wij ondernemen actie	27	17,1	23	23,7	30	63,8
Wij wensen actie te ondernemen, maar beschikken niet over de nodige gegevens	3	1,9	3	3,1	0	0,0
Wij wensen actie te ondernemen, maar weten niet goed wat van ons wordt verwacht	4	2,5	4	4,1	1	2,1
We zien onvoldoende reden tot actie, de problematiek is quasi onbestaande en de scholen kunnen dit zelf aanpakken	93	58,9	43	44,3	7	14,9
Andere: De politie onderneemt actie	5	3,2	5	5,2	0	0,0
Andere: Wij ondernemen geen actie	7	4,4	5	5,2	0	0,0
Andere: Voorbeelden van acties	8	5,1	7	7,2	0	0,0
Andere: Ik weet niet of we actie ondernemen	3	1,9	1	1,0	0	0,0
Andere: Wij volgen het spijbelplan van het parket	0	0,0	0	0,0	4	8,5
Andere: Wij volgen de acties van de gemeente	0	0,0	0	0,0	2	4,3
Andere: Wij werken samen met de scholen	0	0,0	0	0,0	3	6,4
Geen Antwoord	8	5,1	6	6,2	0	0,0
Total	158	100,0	97	100,0	47	100,0

Rol van het LOP

Wat de aanwezigheid van een LOP betreft, blijken de gemeenten iets beter op de hoogte dan de politiezones. Het gaat om 16% tot 20% niet-weters bij de gemeenten tegenover 53% bij de politiezones. In 36% van de responderende gemeenten zou er een LOP BaO zijn, in 32% een LOP SO. Bij decreet hebben zowel de LOP's als de lokale besturen de opdracht om de spijbelproblematiek ter harte te nemen. Volgens deze bevraging zouden 22 op 44 (50%) van de LOP's dat ook effectief doen tegenover 15 op 44 (34%) die het thema niet opnemen. In de gemeenten met SO zou het gaan om 21 LOP's op de 31 (68%) die actie ondernemen t.a.v. spijbelen en 8 (26%) die dat niet doen. Vooral de LOP's SO zijn dus partner in het spijbelverhaal.

Is er in de gemeente een LOP BaO?	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage
Neen, er is geen LOP BaO / Geen Antwoord	114	72,2	62	63,9	36	76,6
Ja, er is een LOP BaO in de gemeente	44	27,8	35	36,1	11	23,4
Total	158	100,0	97	100,0	47	100,0

Is er in de gemeente een LOP SO?	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage
Neen, er is geen LOP SO in de gemeente / Geen Antwoord	127	80,4	66	68,0	32	68,1
Ja, er is een LOP SO in de gemeente	31	19,6	31	32,0	15	31,9
Total	158	100,0	97	100,0	47	100,0

Weet u of er een LOP is in de gemeente?	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage
Ik weet of er al dan niet een LOP is in de gemeente / Geen Antwoord	127	80,4	81	83,5	22	46,8
Neen, ik weet niet of er een LOP is in de gemeente	31	19,6	16	16,5	25	53,2
Total	158	100,0	97	100,0	47	100,0

Is er een LOP in de gemeente?	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage
Ja, er is een LOP in de gemeente / Geen Antwoord	91	57,6	61	62,9	40	85,1
Neen, er is geen LOP in de gemeente	67	42,4	36	37,1	7	14,9
Total	158	100,0	97	100,0	47	100,0

Onderneemt het LOP actie met betrekking tot spijbelen?	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage
Neen, het LOP onderneemt geen actie met betrekking tot spijbelen	15	9,5	8	8,2	3	6,4
Ja, het LOP onderneemt actie met betrekking tot spijbelen	22	13,9	21	21,6	8	17,0
Ik weet niet of het LOP actie onderneemt met betrekking tot spijbelen	9	5,7	8	8,2	4	8,5
Geen Antwoord / Geen LOP aanwezig	112	70,9	60	61,9	32	68,1
Total	158	100,0	97	100,0	47	100,0

Spijbelproblematiek in beeld – spijbelgegevens

Spijbelcijfers in BaO en SO

Zowel in het BaO als in het SO blijkt de beschikbaarheid van betrouwbare gegevens een heikel punt. Dat geven zowel de gemeenten – met cijfers variërend tussen de 66% en de 72% voor respectievelijk SO en BaO – als de politiezones – met cijfers van 45% voor het SO en 57% voor het BaO – overduidelijk aan. Bij de gemeenten stelt 73% in ieder geval niet over accurate gegevens te beschikken. De politiezones houden het bij 42,6%.

Daarnaast melden 10% van de gemeenten en 6% van de politiezones dat er in het BaO geen spijbelaars zijn; 4% en 13% zeggen dat het om zeer lage aantallen gaat. 6% van gemeenten en politiezones zijn ook eensgezind van oordeel dat er in het SO op hun grondgebied nauwelijks sprake is van spijbelaars.

Anderzijds blijken 2,5% van de gemeenten en 10,6% van de politiezones wel degelijk over concrete cijfers in het BaO te beschikken; in het SO gaat het om 9% bij de gemeenten en 32% bij de politiezones.

Welke gegevens?

Bij 8% tot 10% van de responderende gemeenten en 28% van de politiezones gaat het om de ongewettigde afwezigheden van meer dan 30 halve dagen (per schooljaar), d.i. de meldingen die de scholen moeten doen aan het departement onderwijs. 7% van de gemeenten en 13% van de politiezones spelen korter op de bal en vragen een melding vanaf 10 halve dagen ongewettigde afwezigheid. Dit zijn de meldingen die de scholen dienen te doen aan hun CLB. Verrassend genoeg zijn het niet enkel grote lokale besturen die vanaf 10 halve dagen registreren of enkel besturen met secundair onderwijs op hun grondgebied. De 11 lokale besturen die de vinger nauw aan de pols houden zijn: Antwerpen, Gent, Duffel, Halle, Maldegem, Sint-Laureins en Turnhout (besturen met SO op het grondgebied), Balen, Bonheiden, Galmaarden en Zonnebeke (gemeenten zonder SO). Op Bonheiden en Duffel na, die beide in de PZ Bodikap gelegen zijn, behoren al deze besturen tot verschillende politiezones. Daarnaast melden ook 6 politiezones dat ze gegevens opvragen vanaf 10 halve dagen ongewettigde afwezigheid. Het gaat om PZ Rupel, PZ Grens, PZ Maldegem, PZ MIDOW, PZ RIHO en PZ Westkust.

Van wie krijgen deze besturen en politiezones hun gegevens?

De politiezones informeren zich alvast in groten getale bij de bron, d.i. de scholen (60%) en de CLB's (17%), in beperkte mate ook bij de sociale politie, het LOP en het departement onderwijs (samen 8,5%).

Politiezones krijgen ook informatie via:

- *Eigen informatie en ambtshalve vaststellingen, b.v. als gevolg van een tussenkomst onbuigzaamheid. (2)*
- *Kantschriften, ouders die laten weten dat ze problemen hebben met de kinderen of met de school. (7)*
- *Andere Politiezones, Overlegforum Interbestuurlijk Scholenoverleg, RWO regionaal welzijnsoverleg.*

Ook de gemeenten informeren zich bij de scholen (11% tot 13%), de CLB's (5 tot 6%), het LOP (5 tot 8%), de eigen overlegkanalen (5%), de politie en het departement onderwijs (samen 4,5%).

Gegevens verzamelen is dus mogelijk, hoewel zelden makkelijk. Zaak is te bepalen welke gegevens aan wie worden gevraagd en vooral waartoe dat gebeurt, m.a.w. welk beleid ermee zal worden gevoerd. Waar een beleidskader aanwezig is, zoals bij de meerderheid van de politiezones, zijn afspraken over gegevensverzameling haalbaar.

Heeft de gemeente zicht op het aantal spijbelaars in het BaO?	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage
Neen, de gemeente heeft geen zicht op het aantal spijbelaars in het BaO	111	70,3	70	72,2	27	57,4
De gemeente heeft een zicht op het aantal spijbelaars in het BaO, maar ik weet niet hoeveel het er zijn	7	4,4	5	5,2	0	0,0
Andere: concrete cijfers / voorbeelden van spijbelen	4	2,5	4	4,1	5	10,6
Het aantal spijbelaars in het BaO is zeer klein (1 à 2 leerlingen)	7	4,4	5	5,2	6	12,8
Er zijn in de gemeente geen spijbelaars in het BaO	15	9,5	4	4,1	3	6,4
Ik weet niet of de gemeente zicht heeft op het aantal spijbelaars in het BaO	0	0,0	0	0,0	2	4,3
Geen Antwoord	14	8,9	9	9,3	4	8,5
Total	158	100,0	97	100,0	47	100,0

Heeft de gemeente zicht op het aantal spijbelaars in het SO?	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage
Neen, de gemeente heeft geen zicht op het aantal spijbelaars in het SO	94	59,5	64	66,0	21	44,7
De gemeente heeft een zicht op het aantal spijbelaars in het SO, maar ik weet niet hoeveel het er zijn	8	5,1	8	8,2	0	0,0
Andere: concrete cijfers / voorbeelden van spijbelen	9	5,7	9	9,3	15	31,9
Ik weet niet of de gemeente zicht heeft op het aantal spijbelaars in het SO	2	1,3	2	2,1	3	6,4
Het aantal spijbelaars in het SO is zeer klein (1 à 2 leerlingen)	5	3,2	4	4,1	3	6,4
Er zijn in de gemeente geen spijbelaars in het SO	3	1,9	2	2,1	0	0,0
Op het grondgebied van de gemeente wordt er geen SO georganiseerd / Geen Antwoord	37	23,4	8	8,2	5	10,6
Total	158	100,0	97	100,0	47	100,0

Beschikt de gemeente over accurate spijbelgegevens?	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage
Neen, de gemeente beschikt niet over betrouwbare spijbelgegevens	116	73,4	71	73,2	20	42,6
Ja, vanaf 30 halve dagen ongewettigde afwezigheid	12	7,6	10	10,3	13	27,7
Ja, vanaf 10 halve dagen ongewettigde afwezigheid	11	7,0	7	7,2	6	12,8
Geen Antwoord	19	12,0	9	9,3	8	17,0
Total	158	100,0	97	100,0	47	100,0

<i>Van wie krijgt de gemeente spijbelgegevens?</i>	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage
Er zijn geen spijbelaars in de gemeente / De gemeente heeft geen spijbelgegevens / Geen Antwoord	105	66,5	61	62,9	7	14,9
De gemeente krijgt de spijbelgegevens van de scholen	20	12,7	11	11,3	28	59,6
De gemeente krijgt de spijbelgegevens van de LOP's	8	5,1	8	8,2	1	2,1
De gemeente krijgt de spijbelgegevens van de CLB's	8	5,1	6	6,2	8	17,0
De gemeente krijgt de spijbelgegevens van eigen informatiekkanalen of / en overlegkanalen (zoals de onderwijsraad, ...)	9	5,7	5	5,2	0	0,0
De gemeente krijgt de spijbelgegevens van de (sociale) politie	3	1,9	3	3,1	2	4,3
De gemeente krijgt de spijbelgegevens van het Departement Onderwijs	4	2,5	3	3,1	1	2,1
Ik weet niet van wie de gemeente de spijbelgegevens krijgt	1	,6	0	0,0	0	0,0
Total	158	100,0	97	100,0	47	100,0

Spijbelbeleid

Overleg over spijbelen

Het overleg over spijbelen wordt vooral gevoerd door de politiezones (tot 98%) en heel wat minder door de lokale besturen zelf; 43% tot 46% - ook in gemeenten met SO op het grondgebied – signaleert geen overleg. Dit impliceert dat waar er spijbeloverleg is, dit een sterke politionele inslag zal hebben met een centrale plaats voor melding, interventie en vervolgens dispatching naar hetzij de hulpverlening hetzij het parket. Het voorkomen van spijbelen behoort in deze aanpak tot het opvoedingsproject van de scholen. Scholen beslissen daarin autonoom (al kunnen ze bij wijze van preventie een beroep doen op de politie voor trainingen in sociale weerbaarheid, antipestacties e.d.). Politiezones organiseren vanuit dit beleidskader overleg met de scholen en CLB's, met het lokale politiekorps en de parketcriminoloog, soms ook met de artsen (4%, PZ Regio Turnhout en PZ Eeklo), de onderwijsraad (PZ Regio Turnhout) en het LOP (17%). Ouders en jeugdzorg komen in beeld in het kader van een spijbelcontract en/of hulpverlening.

Besturen die zich inspannen om hun rol in het spijbelbeleid op te nemen - vanuit onderwijsdienst, preventiedienst, jeugddienst, welzijn, OCMW e.a. - overleggen vooral met de scholen (27% tot 33%) – d.i. met de directies, soms ook met de leerkrachten - , het Centraal Meldpunt (Antwerpen) en de CLB's (23% tot 27%), de lokale politie (21% tot 29%), de GAS-ambtenaar en de parketcriminologen (12% tot 20%), het RWO (Regionaal WelzijnsOverleg, O.VI.) of de Regionale WelzijnsRaad (W.VI.). 23 besturen, alle met SO op het grondgebied, vinden een partner in het LOP (15%), waarin soms een aparte werkgroep spijbelen is opgericht. 12 overleggen in een ander forum. 8 namen contact op met de artsen: Aalst, Antwerpen, Balen, Gent, Mechelen, Mortsel, Oostende, Zelzate. Aalst en Zelzate spraken tevens de lokale horeca aan. Over hulpverlening wordt samengezeten met het Jongeren Adviescentrum, groep Intro, het Comité voor Bijzondere Jeugdzorg.

Voert het bestuur overleg met een partner over spijbelen?	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage
Ja , het bestuur voert overleg met een partner over spijbelen / Geen Antwoord	85	53,8	55	56,7	46	97,9
Neen , het bestuur voert geen overleg met een partner over spijbelen	73	46,2	42	43,3	1	2,1
Total	158	100,0	97	100,0	47	100,0

Overlegt het bestuur met de scholen over spijbelen?	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage
Neen, het bestuur overlegt niet met de scholen over spijbelen / Geen Antwoord	114	72,2	65	67,0	6	12,8
Ja, het bestuur overlegt met de scholen over spijbelen	44	27,8	32	33,0	41	87,2
Total	158	100,0	97	100,0	47	100,0

Overlegt het bestuur met de CLB's over spijbelen?	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage
Neen, het bestuur overlegt niet met de CLB's over spijbelen / Geen Antwoord	122	77,2	71	73,2	15	31,9
Ja, het bestuur overlegt met de CLB's over spijbelen	36	22,8	26	26,8	32	68,1
Total	158	100,0	97	100,0	47	100,0

Overlegt het bestuur met de artsen over spijbelen?	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage
Neen, het bestuur overlegt niet met de artsen over spijbelen / Geen Antwoord	150	94,9	90	92,8	45	95,7
Ja, het bestuur overlegt met de artsen over spijbelen	8	5,1	7	7,2	2	4,3
Total	158	100,0	97	100,0	47	100,0

Overlegt het bestuur met de lokale politie over spijbelen?	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage
Neen, het bestuur overlegt niet met de lokale politie over spijbelen / Geen Antwoord	125	79,1	69	71,1	19	40,4
Ja, het bestuur overlegt met de lokale politie over spijbelen	33	20,9	28	28,9	28	59,6
Total	158	100,0	97	100,0	47	100,0

Overlegt het bestuur met de lokale horeca over spijbelen?	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage
Neen, het bestuur overlegt niet met de lokale horeca over spijbelen / Geen Antwoord	156	98,7	95	97,9	47	100,0
Ja, het bestuur overlegt met de lokale horeca over spijbelen	2	1,3	2	2,1	0	0,0
Total	158	100,0	97	100,0	47	100,0

Overlegt het bestuur met de parketcriminologen over spijbelen?	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage
Neen, het bestuur overlegt niet met de parketcriminologen over spijbelen / Geen Antwoord	139	88,0	78	80,4	10	21,3
Ja, het bestuur overlegt met de parketcriminologen over spijbelen	19	12,0	19	19,6	37	78,7
Total	158	100,0	97	100,0	47	100,0

Overlegt het bestuur met het LOP over spijbelen?	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage
Neen, het bestuur overlegt niet met het LOP over spijbelen / Geen Antwoord	135	85,4	74	76,3	39	83,0
Ja, het bestuur overlegt met het LOP over spijbelen	23	14,6	23	23,7	8	17,0
Total	158	100,0	97	100,0	47	100,0

Overlegt het bestuur met een forum (zoals de onderwijsraad) over spijbelen?	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage
Neen, het bestuur overlegt met een forum over spijbelen / Geen Antwoord	146	92,4	86	88,7	46	97,9
Ja, het bestuur overlegt met een forum over spijbelen	12	7,6	11	11,3	1	2,1
Total	158	100,0	97	100,0	47	100,0

Overlegt het bestuur met een nog niet eerder vermelde partner over spijbelen?	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage
Neen, het bestuur overlegt niet met een niet eerder vermelde partner over spijbelen / Geen Antwoord	148	93,7	88	90,7	40	85,1
Met de parketten (niet de parketcriminologen)	2	1,3	1	1,0	4	8,5
Met het OCMW	2	1,3	2	2,1	0	0,0
Met de jeugddienst / dienst welzijn	3	1,9	3	3,1	1	2,1
Met de schoolraad	0	0,0	0	0,0	1	2,1
Met de ouders	0	0,0	0	0,0	1	2,1
Met andere meldpunten	3	1,9	3	3,1	0	0,0
Total	158	100,0	97	100,0	47	100,0

Afspraken over spijbelen

Bij de politiezones leidde het overleg voor 98% tot afspraken, vooral met de scholen (85%), de parketcriminologen (72%), de CLB's (51%) en de lokale politie (49%). Ook, maar in mindere mate, met het LOP (8,5%) en met de artsen (4%) zijn er afspraken.

Bij de gemeenten leidt het beperktere overleg uiteraard ook tot minder afspraken. Toch maakt al de helft van de lokale besturen afspraken over spijbelen. Die zijn er met de scholen (23% tot 32% in gemeenten met SO), de CLB's (20% tot 25%), de lokale politie (20% tot 30%) en de parketcriminologen (10% tot 16%). Centrumsteden en LOP pakken samen het spijbelen aan in Turnhout, Mechelen, Hasselt, Genk, Brugge, Roeselare en Gent. Ook de besturen van Halle, Beersel, Tienen, Dilsen-Stokkem, Leopoldsburg, Hamme en Zele opereren samen met het LOP. In Halle, Turnhout, Oostende, Wevelgem, Gent, Zelzate, Beveren en Maldegem kwamen afspraken tot stand in stedelijke of gemeentelijke onderwijsoverlegfora. Vijf besturen rapporteren bovendien afspraken met de lokale artsen. Het gaat om Antwerpen, Turnhout, Mortsel, Gent en Zelzate. Zelzate betrok ook de lokale horeca bij afspraken over spijbelpreventie.

Welke afspraken worden gemaakt?

Idealiter wordt "met elke partner afgesproken welke rol hij wanneer opneemt in het continuüm sensibilisering, preventie, actie en sanctie m.b.t. leerrecht- en leerplichtbegeleiding en hoe men met elkaar informatie uitwisselt". (Gent) De steden Antwerpen en Turnhout hebben op die manier elk een "stroomschema" ontwikkeld voor de opvang van spijbelaars, met de nodige afspraken met alle partners, ook bijvoorbeeld met de artsen. In Turnhout is er ook expliciet aandacht voor de (preventieve) communicatie met risicoleerlingen. Voor de stad Oostende gaat het om "de opmaak van een spijbelactieplan met de taakstelling van elke van de partijen binnen de vrijwillige hulpverlening en bepaling van de bevoegdheden en grenzen." Tienen probeert het preventieel in het beleid nog explicieter vorm te geven door een tweesporenbeleid met aandacht voor "een positief schoolklimaat met leerkrachten- en leerlingenondersteuning" en een gedifferentieerde aanpak door de lokale politie. Ook Hasselt doet aan preventie en ondersteuning met het project Spijbelcoach.

Aan de andere kant van het continuüm zijn er protocolovereenkomsten met de scholen en CLB's met een repressiever tintje. Bij aanmelding van problematisch spijbelgedrag door de scholen, bijvoorbeeld, stelt de jeugdpolitie steeds een proces-verbaal op of komt de politie steeds aan huis voor een controle van de opvoedingssituatie. Andere protocollen bepalen dat de burgerlijk verantwoordelijken steeds worden opgeroepen ten burele. Indien de lokale politie spijbelaars aantreft in de stad, brengt de lokale politie de jongere naar school of moet de jongere door de ouders/burgerlijk verantwoordelijken worden opgehaald bij de lokale politie. Hoewel wordt gesteld dat de bedoeling van de aanpak is te streven naar 'schoolhervatting', spreken sommige convenanten van "zorgwekkende situaties bv problematisch schoolverzuim, aanhoudend pestgedrag,..." en zou het resultaat van de (toch bij voorkeur educatieve) aanpak moeten zijn "dat leerlingen ervoor zorgen dat zij weer in orde geraken met de wet of regelgeving of dat hun normbesef hersteld is." Ook elders worden afspraken over spijbelen in protocolovereenkomsten tussen de secundaire scholen, de lokale politie, de CLB's en de stad "in het kader van druggebruik, jeugdcriminaliteit en spijbelen" in één adem genoemd met afspraken rond het aantreffen van illegale drugs, dealen, geweld t.o.v. personeel, wapenbezit, diefstal, vervalsen medische attesten, pesten en cyberpesten, aanranding,... De gemeente Knokke-Heist meldt in dit verband dat hun protocolovereenkomst "zeer beperkt wordt toegepast omwille van knelpunt deontologie. Er is weinig interesse vanuit CLB en scholen gezien ze het vertrouwen leerlingen schenden wanneer de aanpak zich beperkt tot interventie met politie."

Gemeenschappelijk bij lokale afsprakennota's is dat er minstens één contactpunt wordt aangeduid, met name het aanspreekpunt van de politiezone – en dat de nota's een aanzet geven om problematisch spijbelgedrag op een eenvormige wijze te melden en aan te pakken. Om dit te realiseren is het echter nodig

“dat alle scholen op zelfde manier gegevens bijhouden en doorgeven, dat CLB’s hun informatie vlotter doorgeven bij wijziging van school”. Vaak zijn er ook afspraken over regelmatig overleg, belangrijk als doorverwijzing nodig is.

Gemeenten met enkel basisonderwijs, tenslotte, geven eensgezind te kennen dat de scholen zelf contact opnemen met de ouders als een leerling “problematisch afwezig” is en dat ze de ouders zo nodig ook opvolgen. Spijbelen in het BaO zou vaker een kwestie zijn van nalatigheid van ouders dan van probleemgedrag van het kind. De rol die voor gemeenten met BaO is weggelegd, beperkt zich wellicht tot regelmatig peilen bij de scholen. Dit belet niet dat dit toch best wordt afgesproken tussen de scholen en de lokale politie.

Bij de afspraken vanuit politiezones merken we eenzelfde spectrum van curatieve naar eerder repressieve afspraken m.b.t. het spijbelen.

De PZ Zuiderkempen en Regio Turnhout, bijvoorbeeld, maken afspraken over “opvolging situatie en zoeken naar oplossingen, doorverwijzing hulpverlening, samenwerking, afspraken rond concrete dossiers”. PZ Assenede/ Evergem verduidelijkt dat “Het convenant dient om de veiligheid en de bescherming van personeelsleden en leerlingen uit de scholen te bevorderen. In de eerste plaats willen de ondertekenaars voorkomen dat op school of in schoolverband strafbare feiten worden gepleegd. In de tweede plaats willen ze de slachtoffers van strafbare feiten opvangen en hen tegen represailles beschermen. En ten slotte willen ze voor de ouders voorzien in vormen van opvang en begeleiding, liever dan in bestraffende maatregelen. ...”

Bij andere politiezones ligt het accent op de repressieve aanpak. “Indien er een spijbelaar is wordt aan de hand van de PLP 41 een proces-verbaal gemaakt en gestuurd naar het parket. Aan de hand van het PV gaat de wijkagent langs bij de spijbelaar en wijst hem en zijn ouders erop dat de spijbelaar leerplichtig is.” “De scholen, CLB’s en het LOP werden door de lokale politie ingelicht over de juiste werkingswijze. Vanaf het moment dat er problematische afwezigheid opduikt, wordt de lokale politie op de hoogte gebracht. Het CLB van de betrokken school begeleidt leerling en ouders en de politie stelt de minderjarige eventueel onder spijbelcontract (na overleg met parketcriminoloog). Bij samenloop van spijbelen en andere gerechtelijke feiten wordt er proces-verbaal opgesteld. “

Voor de meeste politiezones is de belangrijkste verworvenheid de eenvormige meldingsprocedure aan LP/PDK voor alle scholen in de politiekezone of het gerechtelijk arrondissement. De meest voorkomende afspraak is: “Na 30 halve dagen ongewettigde afwezigheden volgt melding van school aan politie. Dit kan eerder indien er sprake is van POS en/of MOF. “ Toch zijn er verscheidene respondenten die al na 10 halve dagen afwezigheid om een melding verzoeken, soms met toevoeging van “een overzicht van wat reeds ondernomen werd door school en CLB. De politie tracht spijbelaar en ouders terug op het spoor te krijgen.” Goede praktijk?!

Maakt het bestuur afspraken met een partner over spijbelen?	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage
Ja, het bestuur maakt afspraken met een partner over spijbelen / Geen Antwoord	78	49,4	52	53,6	46	97,9
Neen, het bestuur maakt geen afspraken met een partner over spijbelen	80	50,6	45	46,4	1	2,1
Total	158	100,0	97	100,0	47	100,0

Maakt het bestuur afspraken met de scholen over spijbelen?	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage
Neen, het bestuur maakt geen afspraken met de scholen over spijbelen / Geen Antwoord	122	77,2	66	68,0	7	14,9
Ja, het bestuur maakt afspraken met de scholen over spijbelen	36	22,8	31	32,0	40	85,1
Total	158	100,0	97	100,0	47	100,0

Maakt het bestuur afspraken met de CLB's over spijbelen?	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage
Neen, het bestuur maakt geen afspraken met de CLB's over spijbelen / Geen Antwoord	126	79,7	73	75,3	23	48,9
Ja, het bestuur maakt afspraken met de CLB's over spijbelen	32	20,3	24	24,7	24	51,1
Total	158	100,0	97	100,0	47	100,0

Maakt het bestuur afspraken met de artsen over spijbelen?	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage
Neen, het bestuur maakt geen afspraken met de artsen over spijbelen / Geen Antwoord	153	96,8	92	94,8	45	95,7
Ja, het bestuur maakt afspraken met de artsen over spijbelen	5	3,2	5	5,2	2	4,3
Total	158	100,0	97	100,0	47	100,0

Maakt het bestuur afspraken met de lokale politie over spijbelen?	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage
Neen, het bestuur maakt geen afspraken met de lokale politie over spijbelen / Geen Antwoord	126	79,7	68	70,1	24	51,1
Ja, het bestuur maakt afspraken met de lokale politie over spijbelen	32	20,3	29	29,9	23	48,9
Total	158	100,0	97	100,0	47	100,0

Maakt het bestuur afspraken met de lokale horeca over spijbelen?	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage
Neen, het bestuur maakt geen afspraken met de lokale horeca over spijbelen / Geen Antwoord	157	99,4	96	99,0	47	100,0
Ja, het bestuur maakt afspraken met de lokale horeca over spijbelen	1	,6	1	1,0	0	0,0
Total	158	100,0	97	100,0	47	100,0

Maakt het bestuur afspraken met de parketcriminologen over spijbelen?	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage
Neen, het bestuur maakt geen afspraken met de parketcriminologen over spijbelen / Geen Antwoord	142	89,9	81	83,5	13	27,7
Ja, het bestuur maakt afspraken met de parketcriminologen over spijbelen	16	10,1	16	16,5	34	72,3
Total	158	100,0	97	100,0	47	100,0

Maakt het bestuur afspraken met het LOP over spijbelen?	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage
Neen, het bestuur maakt geen afspraken met het LOP over spijbelen / Geen Antwoord	144	91,1	83	85,6	43	91,5
Ja, het bestuur maakt afspraken met het LOP over spijbelen	14	8,9	14	14,4	4	8,5
Total	158	100,0	97	100,0	47	100,0

Maakt het bestuur afspraken met een forum (zoals de onderwijsraad) over spijbelen?	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage
Neen, het bestuur maakt geen afspraken met een forum over spijbelen / Geen Antwoord	150	94,9	89	91,8	46	97,9
Ja, het bestuur maakt afspraken met een forum over spijbelen	8	5,1	8	8,2	1	2,72
Total	158	100,0	97	100,0	47	100,0

Maatregelen en acties

Opvallend in de tabel over de aard van de maatregelen is dat lokale besturen vooral zeggen te focussen op preventie (23% tot 25%), terwijl politiezones zich in eerste instantie richten op curatie en herstel (55%) en op de repressieve aanpak (19%) van spijbelen. Onder 'preventie' in de politionele benadering valt sensibilisering d.m.v. prikacties of info over het lokale spijbelbeleid aan scholen, ouders of spijbelaars in spe. Repressief is het opstellen van een PV, het opleggen van een GAS-boete. Curatieve maatregelen zijn gesprekken met de spijbelaar en zijn ouders, het werken met c.q. opleggen van een spijbelcontract, het eventueel aan huis ophalen van de spijbelaar e.a. Sommige respondenten melden dat er veel te weinig echte preventie is, d.i. preventie die de oorzaken van spijbelen aanpakt.

Zo meldt de stad Genk "De bedoeling is een combinatie van maatregelen, doch het preventieve luik is onvoldoende uitgebouwd.", daarbij niet doelend op een tekort aan acties van de lokale politie maar aan preventie in de loop van de onderwijscarrière van een jongere. Vilvoorde stelt dat "Indien we een meer coherent beleid willen voeren, dienen we te werken aan aanpak binnen de scholen van schoolmoeheid, tekenen van demotivatie, gedragsproblemen,... Spijbelen is maar een symptoom van deze problemen. " Vraag is of steden en gemeente hier een rol kunnen opnemen die buiten de politionele taken valt en er deels complementair aan is. Daarnaast zijn het ook steden en gemeenten die time-out organiseren, HERGO-trajecten en zo meer.

Tenslotte nog even aandacht voor het BaO, waar een directeur zeer terecht stelt dat "extra zorgondersteuning" naar de leerling en zijn ouders toe de evidente aanpak is.

Verduidelijking van de acties van de gemeenten (goede praktijk)

Antwerpen

- Overlast wordt opgenomen door het jeugdinterventieteam of de politie.
- Stille thuisblijver: intensieve coaching door jongerencoach.
- Roma: sensibilisering via aanspreekfiguren en (zelf)organisaties.
- Spijbelactieplan met acties op niveau van de school, CLB, ouders, projecten, politie, parket en jeugdrechtbank.

Turnhout

- Registratie.
- Time-out kort en lang.
- HERGO + 2 scholen met label + HERGO-groep 30p.
- Uitwisseling goede praktijken preventie .

Halle

- Spijbelars die overlast veroorzaken en diegenen die met uitval bedreigd zijn worden opgenomen in het time-outproject.
- Samenwerking tussen de verschillende partners om preventief te kunnen optreden.
- Thuisbezoeken door schooldirecties, CLB's en politie.

Vilvoorde

4x per jaar spijbelacties. Politie en schoolspotters plukken spijbelars van de straat en brengen hen naar de school. Ouders worden op de hoogte gebracht. Altijd eerst bemiddelen. Indien nodig een nieuwe school zoeken.

Mechelen

- M.b.t. overlast: toezicht op pleinen tijdens de middagpauze door gemeenschapswachten, ook schoolspotters spreken de leerlingen aan bij overlast en in het laatste geval wordt de politie ingeschakeld.
- M.b.t. thuisblijvers: bezoek thuis van politie (wijkbeheer/wijkagent) om te horen waarom de jongere niet op school is.

Hasselt

In samenwerking met vzw ARKTOS, biedt de stad Time Outprojecten aan voor hardnekkige spijbelars. In hetzelfde project kunnen ook klassen en/of leerkrachten een bepaald traject doorlopen om de spijbelars terug 'schoolbaar' te maken. Het project Spijbelcoach richt zich tot 'met schooluitval bedreigde lln.'.

Gent

Spijbelaars die op in het openbaar worden aangetroffen kunnen door politie worden aangesproken, voor Roma zijn er 2 Roma brugfiguren die actief begeleiden en aan huis gaan, bij hardnekkig spijbelen worden politie en eventueel parket betrokken.

Hamme

Betrokken actoren samenbrengen, kijken wat de beste strategische aanpak is en wie die stappen zet.

Ronse

Overlast door jongeren in het algemeen wordt opgevolgd door ons project jongerencoaches via de dienst preventie. Er is eveneens een caseteam met verschillende partners (o.a. CAW, CLB, bijzondere jeugdzorg,..) die deze probleemjongeren opvolgt en gespreken met ouders gaat voeren.

Willebroek

Project “rondhangen mag, uithangen niet”; huisbezoeken Roma i.s.m. OCMW.

Ichtegem

BaO – “Thuisblijvers zonder teken van leven, worden door onze gemeenteschool opgebeld”.

Lovendegem

BaO – extra zorgondersteuning op school.

Verduidelijking van de acties van de politiezones

Naast de eerder repressieve aanpak – en de twijfel van politiemensen over de effectiviteit hiervan – vinden we in vele politiezones een aanpak met sterke curatieve inslag: de lokale politie als draaischijf voor doorverwijzing, zelfs als coach. Hieronder summier het hele spectrum.

PZ RIHO

Strafbaar met gemeentelijke administratieve sanctie via politiereglement.

PZ Kempen N-O

Indien er een spijbelaar is, wordt aan de hand van PLP 41 een proces-verbaal gemaakt en gestuurd naar het Parket. Aan de hand van het PV gaat de wijkagent langs bij de spijbelaar en wijst hem en zijn ouders erop dat de spijbelaar leerplichtig is. Bedenking: De politie kan niet repressief werken om aan de leerplicht te voldoen. Wij kunnen enkel aanmanen en erop wijzen.

PZ Zuiderkempen

Huisbezoek, afspraken maken, achterliggende problematiek bekijken. Andere hulpverleners inschakelen. Dossieropvolging. Bij aanhoudende problemen: pv opstellen + doorverwijzing parketcriminoloog en comité bijzondere jeugdzorg.

PZ Noorderkempen

Na melding bij ons gaan wij over tot huisbezoek bij ouders om te informeren naar de reden van het schoolverzuim. In extreme gevallen durven wij kinderen bij aanvang van school thuis gaan ophalen (in overleg met ouders) om ze dan naar school te brengen (burger kledij en voertuig).

PZ Arro leper

De school maakt een overzicht van de afwezigheden en wat er aan hulpverlening - in samenwerking met het CLB – al is opgestart over aan de preventiecoördinator, die binnen de 24u een ploeg ter plaatse stuurt voor omstandig verhoor van minderjarige en ouder(s); PV wordt overgemaakt aan het parket binnen de maand.

PZ Gaoz

- Gesprekken met de minderjarige en diens ouders ten burele om zowel preventief als repressief op te treden.
- Huisbezoeken.
- Contactname met verschillende hulpverleners.
- Doorverwijzen naar verschillende hulpverleningsinstanties.
- Opstellen van PV.

PZ Maldegem

Jongeren die spijbelen en waarbij ook een POS of MOF situatie bij betrokken is, wordt extra aandacht gegeven en er wordt telkens een sociale exploratie opgesteld + gesprek met ouders en thuisbezoek voorzien.

Specifieke doelgroepen

Spijbelars en spijbelgedrag bestaan er in soorten. Het is bijzonder positief dat zowel politiezones als lokale besturen – voor zover ze maatregelen nemen – zich niet blindstaren op de jongeren die al spijbelend ook nog overlast veroorzaken. Met 36% krijgen deze jongeren wel de meeste aandacht van de politiezones tegenover 11% tot 17% bij de lokale besturen. Politie én besturen hebben echter ook oog voor de stille thuisblijvers (resp. 28% en 18%) en voor met schooluitval bedreigde jongeren (resp. 25% en 12%). Bij wijze van toelichting benadrukken sommige besturen dat “voor elke problematische spijbelaar wordt het stappenplan spijbelen opgestart”, “voor alle spijbelars, zonder onderscheid” of “voor alle hardnekkige spijbelars vanaf 30 halve dagen”. Andere besturen laten weten dat actie wordt ondernomen “enkel voor degenen die worden aangemeld”.

Andere doelgroepen komen minder frequent aan bod: Roma (5 besturen: Antwerpen, Willebroek, Roeselare, Gent en Hamme; 1 PZ: Geraardsbergen), niet begeleide minderjarige asielzoekers (4 besturen: Antwerpen, Roeselare, Aalst, Eeklo; 1PZ: Aalter/Knesselare), woonwagenbewoners (Mortsel), jongeren DBSO (Antwerpen) en jongeren die veel ziektedagen opsparen (Gent). Hamme vraagt expliciet aandacht voor de anderstalige nieuwkomers . “Vaak duurt het lang eer ze effectief ingeschreven worden . Ondertussen zijn ze soms 6 maanden hier en de kinderen volgen geen onderwijs. Niemand merkt ze op. Wij voeren hier lokaal een beleid van onmiddellijke begeleiding - ook al zijn ze officieel illegaal. Te lang wachten levert later vaak problemen om deze nieuwkomers te motiveren om onderwijs te volgen. “

De maatregelen worden hoofdzakelijk gecoördineerd door de contactpersoon PLP41 en de sociale cel van de politie (49% en 11%). Onderwijsdiensten en/of schooldirecties komen met 18,5% op de tweede plaats, vrijgestelde FOB-ambtenaren met 7% op de derde en het parket met 6,4% op de vierde plaats.

Welke soort maatregelen nam het bestuur en zijn partners?	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage
Er worden geen maatregelen genomen / Geen antwoord	95	60,1	52	53,6	4	8,5
De maatregelen zijn vooral preventief	36	22,8	24	24,7	5	10,6
De maatregelen zijn eerder repressief	4	2,5	4	4,1	9	19,1
De maatregelen zijn curatief en op herstel gericht	15	9,5	10	10,3	26	55,3
De maatregelen zijn een combinatie (preventief en/of repressief en/of curatief)	7	4,4	7	7,2	3	6,4
Ik weet niet welke maatregelen er genomen werden	1	,6	0	0,0	0	0,0
Total	158	100,0	97	100,0	47	100,0

Wordt er actie ondernomen voor spijbelaars die overlast bezorgen?	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage
Neen, er worden geen acties ondernomen voor spijbelaars die overlast bezorgen / Geen Antwoord	140	88,6	80	82,5	30	63,8
Ja, er worden acties ondernomen voor spijbelaars die overlast bezorgen	18	11,4	17	17,5	17	36,2
Total	158	100,0	97	100,0	47	100,0

Wordt er actie ondernomen voor de stille thuisblijvers?	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage
Neen, er wordt geen actie ondernomen voor de stille thuisblijvers / Geen Antwoord	137	86,7	81	83,5	34	72,3
Ja, er wordt actie ondernomen voor de stille thuisblijvers	21	13,3	16	16,5	13	27,7
Total	158	100,0	97	100,0	47	100,0

Wordt er actie ondernomen voor de Roma?	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage
Neen, er wordt geen actie ondernomen voor de Roma / Geen Antwoord	153	96,8	92	94,8	46	97,9
Ja, er wordt actie ondernomen voor de Roma	5	3,2	5	5,2	1	2,1
Total	158	100,0	97	100,0	47	100,0

Wordt er actie ondernomen voor de niet-begeleide minderjarige asielzoekers?	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage
Neen, er wordt geen actie ondernomen voor niet-begeleide minderjarige asielzoekers / Geen Antwoord	155	98,1	94	96,9	46	97,9
Ja, er wordt actie ondernomen voor de niet-begeleide minderjarige asielzoekers	3	1,9	3	3,1	1	2,1
Total	158	100,0	97	100,0	47	100,0

Wordt er actie ondernomen voor met schooluitval bedreigde kinderen en jongeren?	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage
Neen, er wordt geen actie ondernomen voor met schooluitval bedreigde kinderen en jongeren / Geen Antwoord	144	91,1	85	87,6	35	74,5
Ja, er wordt actie ondernomen voor met schooluitval bedreigde kinderen en jongeren	14	8,9	12	12,4	12	25,5
Total	158	100,0	97	100,0	47	100,0

Wordt er actie ondernomen voor een andere doelgroep?	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage
Neen, er wordt geen actie ondernomen voor een andere doelgroep / Geen Antwoord	155	98,1	94	96,9	47	100,0
Voor de bewoners van een woonwagenterrein (geen Roma)	1	,6	1	1,0	0	0,0
Voor de jongeren uit het DBSO	1	,6	1	1,0	0	0,0
Voor de jongeren die veel ziektedagen opsparen	1	,6	1	1,0	0	0,0
Total	158	100,0	97	100,0	47	100,0

Wie coördineert de acties?	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage	Frequentie	Percentage
Er worden geen acties ondernomen / Ik weet het niet / Geen Antwoord	110	69,6	59	60,8	16	34,0
Een ambtenaar van de gemeente, die hiervoor (deels) is vrijgesteld	7	4,4	7	7,2	0	0,0
De contactpersoon PLP41 van de lokale politiezone	15	9,5	13	13,4	23	48,9
De schooldirecties	11	7,0	3	3,1	0	0,0
De sociale politie / maatschappelijk assistent	0	0,0	0	0,0	5	10,6
Het parket	0	0,0	0	0,0	3	6,4
Andere: specifieke onderwijsdiensten / ocmw's / ...	15	9,5	15	15,5	0	0,0
Total	158	100,0	97	100,0	47	100,0

Reflectie spijbelbeleid – Gemeenten & Politiezones – “Werk van lange adem” – ook werk voor de school zelf

Vraag is of de decreetgever met de opdracht om een spijbelbeleid op het getouw te zetten enkel een symptoombestrijding op het oog had, waarbij scholen politie en parket inschakelen als de situatie onhoudbaar wordt, of eerder een integraal spijbelbeleid. Is de doelstelling veiligheid en rust te garanderen in de scholen of is de doelstelling schooluitval en ongekwalificeerde uitstroom te vermijden? Of beide? In het eerste geval volstaat het de probleemjongere aan te pakken en een ‘aangepast traject’ voor hem/haar uit te werken, al dan niet in het kader van een spijbelcontract en al dan niet via de jeugdhulpverlening. Het gaat erom de jongere weer op het rechte pad te krijgen. In het tweede geval is de aanpak geslaagd als de school beter slaagt in haar missie en minder jongeren zonder kwalificatie uitvallen. Hier komt ook het pedagogisch handelen, het omgaan met moeilijke of nieuwe doelgroepleerlingen e.d. in beeld. Verscheidene lokale besturen en politiezones verwijzen in hun eindbeschouwing naar deze fundamentele ambiguïteit in het spijbelbeleid.

Vilvoorde

Indien we een meer coherent beleid willen voeren, dienen we te werken aan aanpak binnen de scholen van schoolmoeheid, tekenen van demotivatie, gedragsproblemen,... Spijbelen is maar een symptoom van deze problemen.

Turnhout

We promoten herstelgericht werken, maar dat is werk van lange adem. We promoten regiodenken. We missen uniformiteit bij politiezones. Verschil werken politie-parket is groot. Nu iedere regio voor zichzelf. Zou Vlaamse aansturing moeten zijn. Structureel tekort bij aanpak lerarenopleiding. Centen (financiering) meldpunt tekort.

Gent

Niet enkel leerlingen blijken meer en meer de school te ontvluchten, blijkbaar ook leerkrachten. Jammer. Oorzaken ? Aanpak uitwerken.

Een plaats waar een recht wordt aangeboden dat moet "opgelegd" worden. Klopt niet.

Genk

Verschil tussen ministerie van onderwijs en justitie ter zake (zie PZ Gaoz).

Kortrijk

Nood aan eenvormigheid m.b.t. aanpak van spijbelproblematiek.

Meerhout

Geen behoefte aan “spijbelbeleid” in een kleine landelijke gemeente met enkel basisscholen. Dit wordt door de scholen zelf opgevolgd.

Willebroek

Het departement onderwijs zou cijfers die ze in hun bezit hebben veel toegankelijker moeten maken. Nu moeten wij vaak op lokaal vlak cijfermateriaal opzoeken en bijhouden.

PZ Gaoz

- Verschillende aanpak door verschillende steden en gemeenten.
- Verschil tussen ministerie van onderwijs en justitie inzake dezelfde problematiek van spijbelen.
- Verschil in aanpak door de scholen (o.m. verschillende registratie van afwezigheden).
- Soms moeilijke samenwerking met CLB.

PZ Arro Ieper

Goede onderlinge communicatie en duidelijke afspraken maken dat sneller kan ingegrepen worden. Binnen de PZ Arro Ieper weten de verschillende partners wat wel en niet van de politie verwacht kan worden. Uit een evaluatie met de betrokken partners wordt deze werking als zeer positief ervaren.

PZ Herzele/Sint-Lievens-Houtem/Zottegem

Lokaal overleg tussen de scholen/CLB's/justitie/ politie/pisad zou als een minimum dienen gestimuleerd te worden. Hierdoor komen probleemgevallen onmiddellijk op de voorgrond en kan er kort op de bal gespeeld worden.

PZ Kempen N-O

Het spijbelbeleid in onze gemeente, hoewel meer dan 1500 leerlingen, valt relatief mee. Het is enkel dat wanneer we een spijbelaar hebben, niemand hem kan dwingen om de leerplicht te volgen. Enkel de verwijzende vinger en naar de ouders toe de sanctie dat het kindergeld eventueel kan worden afgenomen blijkt af en toe een positief effect te hebben.

Rol VVSG

Vraag was tenslotte welke ondersteuning van de VVSG wordt verwacht met betrekking tot de spijbelproblematiek. Informatie op de website en inspirerende praktijkvoorbeelden kregen de voorkeur met respectievelijk 47% en 43%. Andere ondersteuningsvormen bleken minder in trek. Sommige respondenten opperden dat de VVSG

- PLP41 zou omzetten in klare taal.
- Zou nadenken over een beleid voor niet-centrumsteden of kleinere gemeenten.
- Uitwisseling zou organiseren met andere contactpersonen, zodat meer preventief gewerkt kan worden (PZ).
- Zou ijveren voor duidelijke up-to-date spijbelcijfers, waarbij het makkelijker wordt om doelgroepen af te bakenen en actie te ondernemen (PZ).
- Zou ijveren voor duidelijke en uniforme afspraken op hoger niveau (PZ).
- Handvaten zou aanreiken ter voorkoming of remediëring van schooluitval.
- Handvaten zou aanreiken voor afspraken met de lokale artsen.
- Dat het gemeentelijk onderwijs hierin een voorbeeldfunctie en een trekkersrol zou kunnen opnemen. Maar daarvoor hebben ze wel de nodige ondersteuning nodig.

<i>Voorgestelde ondersteuningsvorm</i>	<i>Frequentie</i>	<i>Percentage</i>
Informatie op de website	74	46,8
Inspirerende praktijkvoorbeelden ter beschikking stellen	68	43,0
Vorming aanbieden over spijbelbeleid	30	19,0
Pocket publiceren over spijbelbeleid	28	17,7
Collegagroep organiseren	11	7,0
Coaching bij de opstart van een spijbelbeleid	9	5,7

BIJLAGE: Toelichting bij afspraken, acties en goede praktijk

Verduidelijking afspraken met partners – Gemeenten

Halle

- De scholen verklaren zich akkoord om problematisch spijbelgedrag op éénvormige wijze aan te pakken, waarbij alle betrokken partijen (school, parket, CLB's) in de eerste plaats streven naar 'schoolhervatting'. In eerste instantie werken scholen en de CLB's samen aan de aanpak van spijbelgedrag. Indien deze aanpak niet tot het gewenste resultaat leidt en elementen wijzen op een problematische afwezigheid, wordt het aanspreekpunt van de lokale politie verwittigd via de meldingsfiche (fax) waarin duidelijk alle door de school verrichte stappen worden genoteerd.
- De CLB's verbinden zich ertoe bij te dragen tot het realiseren van de aanpak van 'problematisch spijbelgedrag'. Hiertoe maken zij de nodige en nuttige informatie over aan de schooldirecties voor het invullen van de meldingsfiche spijbelen. In die context is er geregeld contact met de onderwijsinrichting.
- De burgemeester van de stad verbindt er zich toe:
 - Elk initiatief dat bijdraagt tot een veilige en aangename schoolomgeving te ondersteunen, rekening houdend met het pedagogisch project van elke school=
 - Binnen de bevoegdheden van de burgemeester alle mogelijke middelen te verstrekken die bijdragen tot het realiseren van de doelstellingen van het samenwerkingsakkoord (PLP 41) o.m. voor de werking van de preventiedienst, de lokale politie en in extenso het integraal (jeugd)beleid van de stad. De stad investeert in time-outproject
- De preventiedienst organiseert jaarlijks een scholenoverleg en roept regelmatig de stuurgroep van het time-outproject samen. Ook de evaluatie van de time-out wordt door de preventiedienst gedaan.
- De lokale politie wenst haar huidige samenwerking te bestendigen.

Beersel

- Aanpak van spijbelen: Bij aanmelding van problematisch spijbelgedrag door de scholen stelt de jeugdpolitie steeds proces-verbaal op.
 - Indien de minderjarige woonachtig is op het grondgebied worden de burgerlijk verantwoordelijken opgeroepen ten burele. Indien dit niet het geval is wordt het onderzoek gevoerd door de lokale politie van de woonplaats van de minderjarige via het parket van de woonplaats van de minderjarige.

- Indien de lokale politie jongeren in de stad aantreft tijdens de schooluren en er geen geldige reden is om niet op school te zijn, brengt de lokale politie de jongere naar de school (op het Halse grondgebied). Jongeren die niet in Halle naar school gaan moeten door de ouders/burgerlijk verantwoordelijken opgehaald worden in het hoofdgebouw van de lokale politie.
- Gecoördineerde spijbelacties gebeuren steeds mits vooraf contact op te nemen met de scholen, zodat zij zich ook kunnen organiseren.
- Het parket ondersteunt mee de samenwerkingsovereenkomst.
- Concreet is er afgesproken dat men contact neemt met persoon van de lokale politie die daarvoor werd aangesteld. Bij herhaalde problemen, organiseert de gemeente een overleg.

PZ KASTZE (Zemst)

In het kader van de protocols (PLP 41) wordt ook de spijbelproblematiek aangekaart, m.n. eenvormig meldingsprocedure aan LP/PDK.

Antwerpen

- CLB's: verzamelen van info en follow-up.
- Jeugdbrigade: doorsturen van dossiers na ok van Centraal meldpunt.
- Artsenkring Deurne Borgerhout info sessie => sensibilisering.
- Parket: gezamenlijk spijbelactieplan.
- Forum uitvalpreventie: coach- en opvangprojecten die instaan voor begeleiding.

Turnhout

- Stroomschema aanpak.
- Afspraken dixit-attest.
- Vast overleg dossiers politie-parket.
- Bekendmaking aandeel partners.
- Promo gevolgen bij jongeren.
- Vormgeven initiatieven.

Rijkevorsel

- Er zijn afspraken gemaakt om 'hangjongeren' door de politie kort te laten opvolgen.
- De politie (jeugddienst Hoogstraten) wordt ingelicht als lln. onwettig afwezig zijn. Zij doen dan regelmatig thuis controle en houden de school op de hoogte.

Balen

Opstarten van begeleidingsdossiers in het kader van de wettelijke procedure.

Duffel

Stappenplan = verwijzing naar CLB en opstarten dossier problematische afwezigheden.

Mortsel

Mortsel beschikt over een eigen afsprakennota m.b.t. spijbelen, geïnspireerd op het model van de provincie Antwerpen.

Mechelen

- Te zetten stappen bij spijbelproblematiek.
- Feedback van politie en parket naar scholen bij spijbelen.
- Gerichtte acties afspreken naar specifieke doelgroepen (DBSO in schooljaar 2010-2011).

Willebroek

Uitvoering actieplan specifieke aanpak jeugdcriminaliteit , met name een aanspreekpunt voor de scholen.

Brecht

Gevraagd wordt aan de wijkagent om een bezoek te brengen aan de betrokken familie om te informeren naar de situatie en reden van spijbelen en hen in kennis te stellen van de mogelijke gevolgen van spijbelgedrag.

Tienen

Er wordt een tweesporenbeleid gevolgd.

- Afspraken met scholen en CLB: werken aan een aangenaam en participatief klimaat in de scholen d.m.v. leerkrachtondersteuning, bevorderen positief schoolklimaat en een degelijke leerkracht- en leerlingenbegeleiding in de school door CLB. Wanneer spijbelprobleem problematisch wordt is CLB eerste partner van de school. CLB kan derden aanspreken om jongere/ouders op rechte spoor te zetten. Indien school, CLB en derden niet slagen, zal de school de politie informeren aan de hand van 'meldingsfiche schoolverzuim'.
- Met politie werden afspraken gemaakt, met een onderscheid van handelen indien politie wordt ingeschakeld op vraag van de school, op vraag van derden, ofwel indien politie zelf het initiatief neemt.

Tielt-Winge

Enkel BaO: Wanneer een leerkracht ondervindt dat een leerling spijbelt, wordt er contact opgenomen met de ouders.

Hasselt

I.s.m. secundaire scholen wordt een procedure afgesproken, om spijbelaars en 'kandidaat'- spijbelaars intensief te begeleiden en terug op het rechte pad te brengen. De scholen stappen samen met het LOP en de stad in een nieuw spijbelproject 'Spijbelcoach' met gebruik van de ronde tafelmethodek.

Beringen

- Tussen politie en scholen bestaat er een spijbelactieplan i.s.m. de parketcriminologe.
- Dit plan werd verfijnd en besproken. De parketcriminologe moet dit nog terugkoppelen naar de beide procureurs en groen licht krijgen alvorens het plan in voege kan gaan. Het spijbelactieplan is niet ondertekend door de parketmagistraat en kan dus niet toegepast worden.

Dilsen-Stokkem

- Affiches met start- en einddatum school
- Indien er problematische afwezigheden zijn, worden deze gemeld bij de politie.

Maaseik

Politie volgt op maar meldt dat er vanuit Brussel geen verdere opvolging is.

Tongeren & Borgloon

- Er is een protocol opgesteld tussen de secundaire scholen, de lokale politie, CLB's en stad Tongeren.
- Hierin staan afspraken rond, aantreffen illegale drugs, dealen, geweld t.o.v. personeel, wapenbezit, diefstal, vervalsen medische attesten, pesten en cyberpesten, aanranding,...

Brugge

Protocol jeugdproblematiek i.s.m. LOP, parket, lokale politie.

Knokke-Heist

- Protocolovereenkomst in kader van druggebruik, jeugdcriminaliteit en spijbelen.(i.k.v. PLP 41 aanspreekpunt politie).
- Wordt zeer beperkt toegepast omwille van knelpunt deontologie, weinig interesse vanuit CLB en scholen gezien ze vertrouwen leerlingen schenden wanneer de aanpak zich beperkt tot interventie met politie.

Oostende

De opmaak van een spijbelactieplan met de taakstelling van elke van de partijen binnen de vrijwillige hulpverlening en bepaling van de bevoegdheden en grenzen.

Kortrijk

- Stappenplan spijbelen.

- Bijhouden gegevens op zelfde manier door alle scholen.
- CLB gegevens vlotter doorgeven bij wijziging school.
- Prikacties door gemeenschapswachten.
- Preventieve controle via politie.

Deerlijk

Bij problematische afwezigheden wordt het CLB door de school op de hoogte gebracht en een dossier opgemaakt.

Wevelgem

In het overleg met de directies van alle scholen is gebleken dat spijbelen in onze gemeente bijna niet voorkomt. Het feit dat er op het grondgebied enkel secundair onderwijs is tot 16 jaar, is hier niet vreemd aan.

Dentergem

CLB zou optreden bij spijbelgedrag.

Pittem

Bij het verkrijgen van dergelijke lijst wordt onmiddellijk contact opgenomen met de wijkagent en deze gaat de betrokkenen dan bezoeken.

Roeselare

- Meldingspunt voor scholen.
- Politiecontrole aan huis.

Staden

De gemeente volgt de spijbelproblematiek, als verplichte doelstelling binnen het flankerend onderwijs, op door jaarlijks tijdens het overleg met de scholen na te vragen wat de stand van zaken hieromtrent is. Momenteel is de situatie weinig tot niet problematisch.

Gent

Met elke partner wordt afgesproken welke rol hij wanneer opneemt in het continuüm sensibilisering, preventie, actie en sanctie m.b.t. leerrecht- en leerplichtbegeleiding en hoe men met elkaar informatie uitwisselt.

Sint-Niklaas

Het spijbelactieplan vanuit het parket werd besproken tijdens een scholenoverleg (met politie).

Beveren

Afstemmen van de te volgen procedures i.v.m. spijbelen.

Zeie

We werken volgens de overeenkomsten die gemaakt zijn met de parketcriminoloog. De scholen, CLB's en LOP werden door de lokale politie ingelicht over de juiste werkwijze. Vanaf het moment dat er problematische afwezigheid opduikt, wordt de lokale politie op de hoogte gebracht. Het CLB van de betrokken school begeleidt leerling en ouders en de politie stelt de minderjarige eventueel onder spijbelcontract (na overleg met parketcriminoloog). Bij samenloop van spijbelen en andere gerechtelijke feiten wordt er proces-verbaal opgesteld. Zie spijbelactieplan gerechtelijk jeugdparket Dendermonde.

Aalter

De verbintenissen van de betrokken partijen zijn:

Artikel 1: De Lokale Politie

§ 1. De Lokale Politie stelt een politiebeambte aan die belast is met de opvolging van deze afsprakennota en die voor de scholen fungeert als aanspreekpunt

§ 2. Het aanspreekpunt van de Lokale Politie neemt het initiatief om twee maal per jaar zijnde in november en maart, overleg te plegen met de vertegenwoordigers van de scholen

Artikel 2: De school

De directeurs van de ondertekenende scholen verbinden er zich toe:

§ 1. de lokale politie op de hoogte te brengen van strafbare feiten die door leerlingen alleen of in groep worden begaan, daar waar de pedagogische rol van de school is uitgespeeld. Ook wanneer de scholen ernstige vermoedens over zulke feiten hebben, brengen zij de lokale politie op de hoogte .

§ 2. dezelfde handswijze toe te passen in geval van andere zorgwekkende situaties bv problematisch schoolverzuim, aanhoudend pestgedrag,... waarbij de eigen middelen zijn uitgeput.

§ 3. indien er vermoeden is van onverantwoord voorschrijfgedrag van artsen, wordt dit gemeld door de school aan de betreffende schoolarts bij het CLB.

§ 4. de school vraagt steeds de politiedienst ter plaatse voor dringende optredens

Artikel 3: Gemeentelijke overheid

De gemeentelijke overheid verbindt er zich toe:

§ 1. elk initiatief te ondersteunen dat de veiligheid en de bescherming van personeelsleden en leerlingen uit de scholen welke dit convenant hebben ondertekend bevordert. Zij houden daarbij rekening met het pedagogische project van elke school en zoeken in overleg met alle betrokken partijen mee naar goede, pedagogisch verantwoorde oplossingen.

§ 2. binnen hun bevoegdheden alle middelen en mogelijkheden te verstrekken, die bijdragen tot de realisatie van de doelstellingen van dit convenant.

Artikel 4: Parket

De procureur des konings van het gerechtelijk arrondissement Gent verbindt er zich toe:

§ 1. ruime medewerking te verlenen aan de correcte uitvoering van dit convenant en samen te werken met de gemeentelijke overheid, de scholen en de lokale politie, o.m. door aanduiding van een referentiemagistraat , die binnen het parket Gent voor de toepassing van dit convenant als aanspreekpunt fungeert.

§ 2. steeds oog te hebben voor de primaire pedagogische opdracht van de school en dus in eerste plaats te zoeken naar educatieve, niet-repressieve oplossingen. Het resultaat van deze opstelling moet zijn dat leerlingen ervoor zorgen dat zij weer in orde geraken met de wet of regelgeving of dat hun normbesef hersteld is.

§ 3. slechts wanneer blijkt dat dit doel niet werd bereikt, gaat de procureur des Konings, zoals zijn functie dat toestaat, zonder overleg over tot een strikte toepassing van de wet.

Inbreuken op de wet op de leerplicht worden afgehandeld overeenkomstig het spijbelactieplan welk het voorwerp uitmaakt van omzendbrief nr. 7 dd. 26 maart 2008.

Verder zijn duidelijke stappenplannen opgemaakt voor verschillende situaties en naar gelang van de ernst van de situatie.

Maldegem

Er zijn afspraken tussen de scholen en de politie, maar het probleem is zeer beperkt in Maldegem. Van de 5 spijbelaars vorig jaar ging het grootste deel niet in Maldegem naar school.

Verduidelijking afspraken met partners – Politiezones

PZ Zuiderkempen

Opvolging situatie en zoeken naar oplossingen. Doorverwijzing hulpverlening.

PZ Regio Turnhout

Afspraken rond samenwerken, afspraken rond concrete dossiers.

PZ Noorderkempen

Schoolprotocol afgesloten met secundaire scholen.

PZ Kempen N-O

Via de scholen ben ik de contactpersoon. Indien er een spijbelaar is wordt aan de hand van de PLP 41 een proces-verbaal gemaakt en gestuurd naar het Parket. Aan de hand van het PV gaat de wijkagent langs bij de spijbelaar en wijst hem en zijn ouders erop dat de spijbelaar leerplichtig is.

PZ Geel:

- Wanneer en op welke manier beroep doen op de politiediensten.
- Contactpersonen binnen de scholen voor politie.
- Inhoud van politieel optreden bij spijbelen.

PZ Grens

Melding na 10 halve dagen ongewettigd afwezig, opstellen spijbelcontract met Lokale Politie.

PZ Noord

Scholen melden minderjarigen die spijbelen aan politie. We stellen eerst spijbelcontract op. Bij herhaling PV naar jeugdrechtbank voor opvolging door criminologen.

PZ LAN

Wanneer de school problematisch schoolverzuim vaststelt, sturen zij een meldingsfiche naar de politie. Politie neemt het dossier op en neemt telkens contact op met parketcriminologe (parketrichtlijnen) aangaande mogelijke afspraken tot gesprek en opvolging hiervan,

PZ Gaoz

Richtlijnen geformuleerd door het parket van Tongeren inzake de spijbelproblematiek dd 2010.

PZ Maasland

Zodra school of CLB spijbelgedrag niet meer in de hand heeft of problematische opvoedingssituaties herkent, nemen zij contact op met onze dienst: Lokale Politie Maasland-dienst Jeugd en sociaal.

PZ Bilzen/Hoeselt/Riemst

Wij volgen het spijbelactieplan van het parket. Scholen verwittigen ons bij >10 halve dagen ongewettigde afwezig met wat er reeds ondernomen werd door school en CLB. Politie tracht spijbelaar en ouders terug op het spoor te krijgen.

PZ Gingelom/Nieuwerkerken/Sint-Truiden

Opgenomen in het scholenprotocol: verplicht kennisgeving bij MOF en POS gerelateerd aan schoolverzuim= afspraak tussen burgemeesters, scholen, parket en lokale politie.

PZ Hamont-Achel/Neerpelt/Overpelt

Scholenprotocol met actieplan spijbelen. Na 30 halve dagen ongewettigde afwezigheden melding van school aan politie. Kan eerder indien er sprake is van POS en/of MOF.

PZ Polder

Het gaat voornamelijk over de afspraak dat onze dienst wordt gecontacteerd bij ernstig schoolverzuim.

PZ MIDOW

Spijbelstappenplan geldig voor alle scholen binnen het gerechtelijk arrondissement Kortrijk

PZ RIHO

Eenvormig meldpunt, één aanspreekpunt voor de scholen; schoolgaande jeugd in Roeselare wordt aangemeld ook al wonen ze buiten de zone; afspraken over de aanpak

PZ Puyenbroeck

Afspraken geregeld volgens het actieplan van het parket Gent. Indien een spijbelcontract niet wordt nageleefd, dienen de spijbelaar en zijn ouders zich te verantwoorden op het parket.

PZ Hamme/ Waasmunster & PZ Denderleeuw/Haaltert

We werken volgens de overeenkomsten die gemaakt zijn met de parketcriminoloog. De scholen, CLB's en LOP werden door de lokale politie ingelicht over de juiste werkwijze. Vanaf het moment dat er problematische afwezigheid opduikt, wordt de lokale politie op de hoogte gebracht. Het CLB van de betrokken school begeleidt leerling en ouders en de politie stelt de minderjarige eventueel onder spijbelcontract (na overleg met parketcriminoloog). Bij samenloop van spijbelen en andere gerechtelijke feiten wordt er proces-verbaal opgesteld. Zie spijbelactieplan gerechtelijk jeugdparquet Dendermonde.

PZ Herzele/ Sint-Lievens-Houtem/ Zottegem

- Via tweemaandelijks overleg tussen politie/ justitie/ scholen/ CLB's wordt het spijbelactieplan besproken en correct toegepast.
- Tijdens de examenperiodes worden er politionele gerichte herbergcontroles gedaan. Tevens gebeurt er jaarlijks een grootscheepse drugactie aan het station specifiek voor schoolgaande jongeren.
- Dit alles gebeurt in onderling overleg met bovenvermelde externe partners.

PZ Aalter/ Knesselare

Charter werd opgemaakt en ondertekend door alle betrokken partijen.

PZ LOWAZONE

Het toepassen van de omzendbrief van het Parket GENT inzake het opstellen van een spijbelcontract en de opvolging ervan.

PZ Assenede/ Evergem

- Het convenant dient om de veiligheid en de bescherming van personeelsleden en leerlingen uit de scholen te bevorderen. In de eerste plaats willen de ondertekenaars voorkomen dat op school of in schoolverband strafbare feiten worden gepleegd. In de tweede plaats willen ze de slachtoffers van strafbare feiten opvangen en hen tegen represailles beschermen. En ten slotte willen ze voor de daders voorzien in vormen van opvang en begeleiding, liever dan in bestraffende maatregelen. Het convenant is van toepassing op de aanpak van strafbare feiten die een weerslag hebben op het schoolgebeuren en die door de schooldirecteur of door derden, eigen of vreemd aan de school, aan de lokale politie of de diensten van het parket worden gemeld.
- Bijzondere aandacht dient uit te gaan naar fenomenen van geweld, dreiging met geweld, afpersing en wapenbezit. Daarnaast is er ook aandacht voor andere fenomenen zoals spijbelen en pesten. Van zodra de pedagogische rol van de school is uitgespeeld, verwittigt men de lokale politie.

PZ Maldegem

Er is een tweejaarlijkse vergadering met het Parket Gent en andere Politiezones binnen het arrondissement Gent rond Spijbelen.

Verduidelijking acties – Gemeenten

Halle

- Spijbelars die overlast veroorzaken en diegenen die met uitval bedreigd zijn worden opgenomen in het time-outproject.
- Samenwerking tussen de verschillende partners om preventief te kunnen optreden.
- Thuisbezoeken door schooldirecties, CLB's en politie.

Liedekerke

BaO – Als basisschool kampen we maar in zeer beperkte mate met deze problematiek. De visie van de school hierin is zeer kort op de bal te spelen.

Vilvoorde

4x per jaar spijbelacties. Politie en schoolspotters plukken spijbelars van de straat en brengen hen naar de school. Ouders worden op de hoogte gebracht. Altijd eerst bemiddelen. Indien nodig een nieuwe school zoeken.

Antwerpen

- Overlast wordt opgenomen door het jeugdinterventieteam of de politie.
- Stille thuisblijver: intensieve coaching door jongerencoach.
- Roma: sensibilisering via aanspreekfiguren en (zelf)organisaties.
- Spijbelactieplan met acties op niveau van de school, CLB, ouders, projecten, politie, parket en jeugdrechtbank.

Turnhout

- Registratie.
- Time-out kort en lang.
- HERGO + 2 scholen met label + HERGOgroep 30p.
- Uitwisseling goede praktijken preventie.

Rijkevorsel

BaO – De ouders worden uitgenodigd en er worden samen met het CLB afspraken gemaakt. Er wordt gewezen op de engagementsverklaring van de ouders, die ze ondertekenen bij inschrijving. De ouders worden opgevolgd.

Mol

Door schoolopbouwwerk werd in het verleden overleg gehouden met verschillende partijen rond hangjongeren. De lokale politie gaat op huisbezoek bij de spijbelaars.

Mortsel

Netoverschrijdend overleg om dezelfde stappen te zetten (aanmelding bij politie).

Mechelen

- I.v.m. overlast: Toezicht op pleinen tijdens de middagpauze door gemeenschapswachten, ook schoolspotters spreken de leerlingen aan bij overlast en in het laatste geval wordt de politie ingeschakeld.
- I.v.m. thuisblijvers: Bezoek thuis van politie (wijkbeheer/wijkagent) om te horen waarom de jongere niet op school is.

Bonheiden

BaO – Bezoek aan huis.

Willebroek

Project rondhangen mag, uithangen niet; huisbezoeken Roma i.s.m. OCMW.

Hasselt

In samenwerking met vzw ARKTOS, biedt de stad Time Outprojecten aan voor hardnekkige spijbelaars. In hetzelfde project kunnen ook klassen en/of leerkrachten een bepaald traject doorlopen om de spijbelaars terug 'schoolbaar' te maken. Het project Spijbelcoach richt zich tot 'met schooluitval bedreigde lln.'

Beringen

Verkennde gesprekken met de scholen.

Genk

Ik verwijs naar de acties van de politiezone GAOZ (gesprekken met minderjarige en ouders, huisbezoeken, contactname met hulpverleners, doorverwijzingen, opstellen PV); er zijn nog geen gemeenschappelijke acties vanuit het LOP. Op dat vlak wordt er intensief overleg gepleegd.

Maaseik

Politie patrouilleert en vangt jongeren op die op school horen te zijn. Politie wordt soms ook door de school ingelicht.

Brugge

In het spijbelprotocol staat dat het eerst de school (CLB) is die deze problematiek opvolgt. Daarna lokale politie die proces verbaal opstelt (indien probleem blijft duren), daarna parket.

Zedelgem

Time-out project: begeleiden van jongeren die door hun gedrag op school het zichzelf en hun omgeving moeilijk maken.

Oostende

Het stappenplan spijbelopvolging geldt voor alle schoolgaande leerplichtige leerlingen secundair onderwijs.

Ichtegem

BaO - Thuisblijvers zonder teken van leven, worden door onze gemeenteschool opgebeld (ouders van kinderen der gemeenteschool).

Kortrijk

Afhankelijk van cijfergegevens kunnen volgend jaar concrete acties uitgewerkt worden.

Deerlijk

Thuisbezoek door school en/of CLB.

Roeselare

Time-out project; politie op huisbezoek.

Gent

Spijbelaars die op in het openbaar worden aangetroffen kunnen door politie worden aangesproken, voor Roma zijn er 2 Roma brugfiguren die actief begeleiden en aan huis gaan, bij hardnekkig spijbelen worden politie en eventueel parket betrokken.

Zelzate

Spijbelcontracten met opvolging.

Melle

Huisbezoeken.

Sint-Niklaas

Spijbelweken door politie.

Beveren

Gesprekken en contracten met leerlingen. Korte (in de school) en lange (externe locatie) time out.

Hamme

Betrokken actoren samenbrengen, kijken wat de beste strategische aanpak is en wie die stappen zet.

Aalst

Spijbelactieplan gerechtelijk arrondissement Dendermonde (3x)

- Punctuele acties in stationsbuurt, sporthal,
- Opdrachten parket.
- Meldingen van scholen, ouders,

Ronse

Overlast door jongeren in het algemeen wordt opgevolgd door ons project jongerencoaches via de dienst preventie. Er is eveneens een caseteam met verschillende partners (o.a. CAW, CLB, jeugdzorg,..) die deze probleemjongeren opvolgt en gespreken met ouders gaat voeren.

Lovendegem

BaO - extra zorgondersteuning op school.

Verduidelijking acties – Politiezones

PZ Zuiderkempen

Huisbezoek, afspraken maken, achterliggende problematiek bekijken. Andere hulpverleners inschakelen. Dossieropvolging. Bij aanhoudende problemen: pv opstellen + doorverwijzing parketcriminoloog en comité bijzondere jeugdzorg.

PZ Noorderkempen

Na melding bij ons gaan wij over tot huisbezoek bij ouders om te informeren naar de reden van het schoolverzuim. In extreme gevallen durven wij kinderen bij aanvang van school thuis gaan ophalen (in overleg met ouders) om ze dan naar school te brengen (burger kledij en voertuig).

PZ Geel

Spijbelars in stadspark en openbaar domein worden d.m.v. een actie aangepakt. De stille thuisblijvers worden opgezocht door sociale dienst politie met wijkagent. Proces verbaal wordt opgesteld en afspraken gemaakt, evt. doorverwijzing verdere hulpverlening.

PZ Grens

Onderzoek in het leefmilieu van de jongeren + opvolging.

PZ Hageland

Twee keer per jaar wordt er een arrondissementele anti-spijbelactie georganiseerd waarbij we intensief op zoek gaan naar spijbelaars en hierdoor ook in kennis gesteld worden als er iemand van ons grondgebied elders spijbelt. Dagelijks kunnen minderjarigen gecontroleerd worden als zij rondhangen.

PZ West-Limburg

Huisbezoeken, overmaken inlichtingen aan bevoegde (gerechtelijke) instanties.

PZ Gaoz

- Gesprekken met de minderjarige en diens ouders ten burele om zowel preventief als respressief op te treden.
- Huisbezoeken.
- Contactname met verschillende hulpverleners.
- Doorverwijzen naar verschillende hulpverleningsinstanties.
- Opstellen van PV.

PZ Gingelom/Nieuwerkerken/Sint-Truiden

Preventieve spijbelcontroles, doorverwijzing hulpverlening, huisbezoeken, gesprekken (verhoor) betrokken partijen,

PZ Damme/Knokke-Heist

Na aanmelding via het aanspreekpunt PLP41 bij de PZ Damme/Knokke-Heist, wordt een proces-verbaal opgesteld. Er wordt een huisbezoek verricht en verder nazicht gedaan omtrent de gezins- en opvoedingssituatie.

PZ Westkust

In eerste instantie wordt er een huisbezoek gedaan teneinde de oorzaak te achterhalen en zicht te krijgen op de thuissituatie. Daarbij wordt proces-verbaal opgesteld en overgemaakt aan de referentiemagistrate Jeugdzaken.

PZ Arro Ieper

De school maakt een overzicht van de afwezigheden en wat er aan hulpverlening reeds - in samenwerking met CLB - is opgestart over aan de preventiecoördinator, die binnen de 24u een ploeg ter plaatse stuurt voor omstandig verhoor van minderjarige en ouder(s) = PV wordt overgemaakt aan het parket binnen de maand.

PZ Puyenbroeck

Tijdens de schooluren eens binnenspringen bij de lokale jongerencafés en de spijbelaars eruit halen.

PZ Herzele/ Sint-Lievens-Houtem/Zottegem

De hardnekkige spijbelaars worden op hun thuisadres door de politie opgehaald en overgebracht naar school.

PZ Aalter/Knesselare

Een groep (25) niet begeleide minderjarige asielzoekers sedert eind 2010 waar we mee bezig zijn sedert kort.

PZ Maldegem

Jongeren die spijbelen en waarbij ook een POS of MOF situatie bij betrokken is, worden extra aandacht gegeven en er wordt telkens een sociale exploratie opgesteld + gesprek met ouders en thuisbezoek voorzien.

Reflectie Spijbelbeleid – Gemeenten

Vilvoorde

Indien we een meer coherent beleid willen voeren, dienen we te werken aan aanpak binnen de scholen van schoolmoeheid, tekenen van demotivatie, gedragsproblemen,... Spijbelen is maar een symptoom van deze problemen.

Antwerpen

We zijn steeds bereid om de Antwerpse knowhow m.b.t. netwerking, spijbelopvang en uitvalpreventie te delen.

Turnhout

We promoten herstelgericht werken, maar dat is werk van lange adem. We promoten regiodenken. We missen uniformiteit bij politiezones. Verschil werken politie-parket is groot. Nu iedere regio voor zichzelf. Zou Vlaamse aansturing moeten zijn. Structureel tekort bij aanpak lerarenopleiding. Centen (financiering) meldpunt tekort.

Meerhout

Geen behoefte aan “spijbelbeleid” in een kleine landelijke gemeente met enkel basisscholen. Dit wordt door de scholen zelf opgevolgd.

Kontich

Het is voor gemeenten zoals de onze (klein of middelgroot, geen uitgesproken spijbelproblematiek, geen LOP, geen spijbelinfo die ons bereikt,...), zeer onduidelijk wat ons bestuur te doen staat. Deze info verwacht ik echter niet noodzakelijk van VVSG (mag natuurlijk ook), maar vooral van het departement onderwijs zelf!

Duffel

Men vroeg me vanuit de gemeente (GTI Duffel is gemeentelijk onderwijs) om deze enquête in te vullen. Samen met mijn collega van het vrij onderwijs overlegde ik hierover. Vooral een vast aanspreekpunt voor onderwijs hebben op de gemeente vinden wij belangrijk. Anderzijds wil ik melden dat wij in onze school geen enkele (!) spijbelaar hebben - zelfs niet van 10 dagen problematische afwezigheid.

Aartselaar

Er bestaat geen echte spijbelproblematiek in onze gemeente, op enkele uitzonderingen na.

Bonheiden

Probleem in hier niet aan de orde.

Bornem

Mijn taak beperkt zich tot het jaarlijks afhandelen van de ontbrekende leerplichtgegevens, aan de hand van de ons toegestuurde lijst. Het spijbelen wordt opgevolgd door de verantwoordelijke voor de scholen in onze politiezone.

Willebroek

Het departement onderwijs zou cijfers die ze in hun bezit hebben veel toegankelijker moeten maken. Nu moeten wij vaak op lokaal vlak cijfermateriaal opzoeken en bijhouden, terwijl het departement onderwijs die voor handen heeft . (Nvdr – Deze veronderstelling is maar gedeeltelijk correct. Scholen geven hun meldingen pas door na 30 halve dagen afwezigheid. Eerder is het departement onderwijs niet op de hoogte.)

Mortsel

Collegagroep zou goed zijn!

Hasselt

Spijbelpreventiebeleid in onze gemeente vertrekt vooral vanuit het LOP SO - werkgroep Spijbelen, waarin de gemeente, samen met de betrokken onderwijspartners vertegenwoordigd is. Vanuit deze werkgroep ontstaan initiatieven en wordt bijgestuurd en geëvalueerd. Er wordt steeds teruggekoppeld naar het LOP SO - stuurgroep en de algemene vergadering.

Lummen

Als bestuur hebben we weinig of geen zicht op de spijbelproblematiek. Een bevraging van de scholen zelf en eventueel de mensen van de politiezone lijkt meer opportuun om zicht te krijgen op deze problematiek.

Genk

Verschil tussen ministerie van onderwijs en justitie ter zake.

Maasmechelen

Maasmechelen beschikt nog maar recent (1 februari 2011) over een onderwijsdienst. Samen met het LOP, de politie en scholen zal er ten laatste in 2012 een overleg opgestart worden. Op dit moment beperkt zich de opvolging tot een huisbezoek en registratie van de lijst die de gemeente doorkrijgt. Verder een aantal losse initiatieven zoals overlast in een school. Op termijn zal alles opgenomen worden binnen de werkgroep.

Opglabbeek

BaO - Er is in Opglabbeek enkel basisonderwijs. Het probleem kwam nog niet voor.

Hamont-Achel, Leopoldsburg

Geen gemeentelijk onderwijs ... dus in feite, buiten de werking van LOP, enkel in contact via leerplichtcontrole

Ichtegem

In onze landelijke gemeente worden de afwezigheden stipt opgevolgd door de verschillende scholen, waarbij het telkens om ziekte gaat. De nalatigheid van de ouders is meestal de oorzaak van een eventuele vermeend spijbelgedrag. Of het ziektebriefje al of niet gerechtvaardigd is, wordt door de school niet nagegaan.

Kortrijk

Nood aan eenvormigheid m.b.t. aanpak van spijbelproblematiek.

Roeselare

Met bestuur bedoelen wij het stadsbestuur EN de politie. De politie heeft hierin het grootste aandeel.

Gent

Niet enkel leerlingen blijken meer en meer de school te ontvluchten, blijkbaar ook leerkrachten. Jammer. Oorzaken ? Aanpak uitwerken.

Een plaats waar een recht wordt aangeboden dat moet "opgelegd" worden. Klopt niet.

Sint-Niklaas

Wat bedoelde de decreetgever toen het aanpakken van de spijbelproblematiek als opdracht voor FLOB werd neergeschreven? Hoe zit dat juist met het opvolgen van de leerplichtcontrole: jaarlijks ontvangen wij een lijst vanuit het departement. Bij deze niet-ingeschrevenen wordt dan langsgegaan door de wijkinspecteurs. De resultaten van deze huisbezoeken worden dan naar het departement verstuurd. Wat verwacht het Departement dat we doen? Zijn huisbezoeken voldoende? Welke opvolging gebeurt er vanuit het departement? Zijn er geen snellere procedures?

Wordt de politie ook gemandateerd om samen te werken met andere diensten inzake spijbelen?

Wat ik eigenlijk maar wil opmerken: de aanpak/omgaan met de spijbelproblematiek is onduidelijk vanuit de Vlaamse overheid en het zijn eigenlijk net zij die iets (breed, met alle partners)in beweging kunnen brengen.

Hamme

Aandacht voor de anderstalige nieuwkomers ... vaak duurt het lang eer ze effectief ingeschreven worden ... ondertussen zijn ze soms 6 maanden hier ... en kinderen volgen geen onderwijs ... niemand merkt ze op ...

Wij voeren hier lokaal een beleid van onmiddellijke begeleiding - ook al zijn ze officieel illegaal -; te lang wachten levert later vaak problemen om deze nieuwkomers te motiveren om onderwijs te volgen.

Reflectie Spijbelaanpak – Politiezones

PZ Neteland

De aanpak van het spijbelen moet "dwingender" (intrekken schooltoelage) Eenvormige aanpak!

PZ Kempen N-O

Het spijbelbeleid in onze gemeente, hoewel meer dan 1500 leerlingen, valt relatief mee. Het is enkel wanneer we een spijbelaar hebben, niemand hem kan dwingen om de leerplicht te volgen. Enkel de verwijzende vinger en naar de ouders toe dat het kindergeld eventueel kan worden afgenomen blijkt af en toe een positief effect te hebben.

PZ Hageland

De kinderen die buiten onze politiezone school lopen (secundair onderwijs) komen niet altijd even vlot door. We proberen een gesprek aan te knopen en te wijzen op het belang van onderwijs en de ouders op hun verantwoordelijkheden te wijzen. Er volgt ook nog steeds een gesprek met de parketcriminologe achteraf. Meestal gaat spijbelproblematiek gepaard met een problematische opvoedingssituatie (POS) of een als een misdrijf omschreven feit (MOF). We moeten onze partners dan ook ruimer zien en soms ook een OCMW of CAW betrekken.

PZ Gaaz

- Verschillende aanpak door verschillende steden en gemeenten.
- Verschil tussen ministerie van onderwijs en justitie inzake dezelfde problematiek van spijbelen.
- Verschil in aanpak door de scholen (o.m. verschillende registratie van afwezigheden).
- Soms moeilijke samenwerking met CLB.

PZ Maasland

Uit een onderzoek in 2007 door Bachelor criminologie Ruby JAME van de KULeuven bleek dat het spijbelgedrag in Maaseik eerder beperkt was met uitzondering van enkele gekende hardnekkige spijbelaars. Deze laatsten situeerden zich voornamelijk in het deeltijds onderwijs.

Opvallend was ook een slechte samenwerking met het CLB en Departement Onderwijs.

Aanbevelingen:

- Betere en gelijke registratie in alle scholen.
- Twijfelachtige doktersattesten uitsluiten.
- Betere netwerking tussen school-CLB-departement Onderwijs (met onderlinge feedback).

- Scholen die niet meewerken (aan een eenvormig beleid) sanctioneren.

PZ Gingelom/Nieuwerkerken/Sint-Truiden

Betere bereikbaarheid van het ministerie van onderwijs, terugkoppeling, efficiëntere opvolging van ouders en spijbelaars en daadwerkelijke sancties.

PZ Polder

Communicatie/contact met de scholen - CLB dient te verbeteren.

PZ Arro Ieper

Goede onderlinge communicatie en duidelijke afspraken maken dat sneller kan ingegrepen worden. Binnen de PZ Arro Ieper weten de verschillende partners wat wel en niet van de politie verwacht kan worden. Uit een evaluatie met de betrokken partners wordt deze werking als zeer positief ervaren.

PZ Laarne/Wetteren/Wichelen

Als lokale politie volgen wij het SAP (spijbelactieplan) dat werd opgemaakt op arrondissementeel niveau.

PZ Herzele/Sint-Lievens-Houtem/Zottegem

Lokaal overleg tussen de scholen/ CLB's/ justitie/ politie/ pisd zou als een minimum dienen gestimuleerd te worden. Hierdoor komen probleemgevallen onmiddellijk op de voorgrond en kan er kort op de bal gespeeld worden.

PZ LOWAZONE

Na uitvoering van onze politionele taken geen enkele feedback tot nu toe!

PZ Assenede/Evergem

- Alle hulp is welkom.
- Wij voorzien jaarlijks een evaluatievergadering met de betrokken partijen en 2x per jaar verspreiden wij naar de partners een nieuwsbrief (met daarin cijfers, persartikelen, weetjes, ...).